

2008. AASTA SUVISTE SISEREISIDE UURING (VABA AJA REISID)

TELLIJA: ETTEVÕTLUSE ARENDAMISE
SIHTASUTUS

UURINGU TEOSTAJA:
SAAR POLL OÜ

Sisukord

<i>Lühikokkuvõte peamistest tulemustest</i>	3
Uuringu meetodika	4
Reisinute ja reiside arv, juuni-august 2002-2008	4
<i>Vaba aja reisid üldiselt</i>	5
<i>Ühepäevased reisid kultuuri- ja meelelahutusürituste külastamiseks</i>	6
<i>Ööbimisega vaba aja reisid</i>	10
Reisinute osatähtsus Eesti elanikkonnast	10
Mitu mitmepäevast vaba aja reisi tegi iga reisinu?	11
Ööbimisega vaba aja reiside jaotus kuude lõikes	13
Ööbimiste arv ja tasuliste majutuskohtade kasutamine	13
Sisereiside sihtkohad	15
Laste osalus reisidel	17
Peamised tegevused reisidel	17
Sisereiside peamised põhjused	20
Kust saadi sisereisi korraldamiseks infot?	21
Reisiteenuste broneerimine ja nende eest tasumine interneti kaudu	23
Kui kasutasite internetti, siis mille kohta otsisite sealt infot?	25
Milliseid internetilehekülgi eelistati kasutada Eesti-sisese reisi planeerimiseks?	26
<i>Eelistused kultuuri- või meelelahutusüritusele sõitmisel</i>	28
<i>Huvi viimase hetke pakkumiste vastu sisereisi korraldamisel</i>	29

Lühikokkuvõte peamistest tulemustest

- **2008. aasta suvel käis vähemalt ühel vaba aja reisil 75% Eesti 15-74 aastastest elanikest**, s.t. 780 000 Eesti elanikku. Eestlastest käis reisimas 78% (2007. aastal 75%), mitte-eestlastest – 67% (2007. aastal 64%). Sarnaselt 2007. aastaga, olid vanusegruppide lõikes aktiivseimad reisijad 15-29 aastased noored.
- **2008. aasta suvel tegi ühepäevaseid väljasõite mõne kultuuri- või meelelahutusürituse külastamiseks 52% Eesti elanikest** (2007.aastal 51%). Kuna aga iga reisinu sõitis kultuuri- või meelelahutusüritustele harvem kui 2007.aastal, siis selliste reiside koguarv vähenes. Kultuuri- või meelelahutusürituste külastamiseks tehtud ööbimiseta reiside arv kokku oli 2008.a. suvel 1,37 miljonit, mis on oluliselt vähem kui 2007. aastal (mil tehti 1,74 milj. sellist reisi), kuid samas ikkagi suurem 2006. aastal tehtud reiside arvust (1,2 milj.).
- **2008. aasta suvel käis tööga mitte-seotud mitmepäevasel reisil Eestis 65% Eesti 15-74 aastastest elanikest** (2007. aastal 61%). Kui ööbimisega reise teinute osatähtsus kogu elanikkonnast kasvas nii 2007. kui ka 2008.aastal, siis reiside arv iga sisereise teinud inimese kohta vähenes nii 2007. kui ka 2008.aastal. Sellest tulenevalt vähenes ka reiside koguarv eelmise aastaga võrreldes: **2008. aastal oli ööbimisega sisereise kokku ligi 1 828 000**, mis on ligi 145 000 reisi vähem kui 2007. aastal. 2008. reiside koguarv oli enam-vähem samal tasemel kui 2006. aastal (1 812 000).
- 17,7 protsendil kõigist ööbimisega reisidest kasutati tasulist majutust (2007.a. 16,5%).
- Nagu eelmistel aastatel, käidi ka 2008.aasta mitmepäevastel sisereisidel kõige rohkem Tallinnas. Teisele kohale tõusis sel aastal Ida-Virumaa, kolmandal kohal oli Saare maakond.
- Endiselt on ülekaalukalt kõige levinumaks tegevuseks Eesti-sisestel reisidel sugulaste või tuttavate külastamine – neid külastati 57% reisidest. Teisel kohal on rannamõnude nautimine (23% reisidest), kolmandal kohal on perekondlikud ja muud isikliku eluga seotud üritused (21%). Võrreldes 2007.aastaga kasvas sugulaste-tuttavate külastuste osatähtsus (51%-lt 57%-le reisidest). Oluliselt vähenes rannapuhkuse osatähtsus (35%-lt 23%-le reisidest), mõnevõrra vähem käidi ka looduslike vaatamisväärsustega tutvumas (2007.a. 21%, 2008.a. 14% reisidest) ja ajaloo või kultuuriga seotud vaatamisväärsustega tutvumas (2007.a. 17%, 2008.a. 13% reisidest).
- 50% kõigist sisereisidest kasutati reisi planeerimiseks infot tuttavatelt või sugulastelt. 37% reisidest ei kasutatud ühtegi infoallikat.
- 16% reisijatest kasutas reisiinfo otsimiseks interneti, sh. 5,7% reisijatest ka broneeris mõne teenuse interneti või e-posti teel (sh. 2% ainult broneeris ja 4% ka maksis internetipanga kaudu).
- Internetist infot otsinute seas oli kõige populaarsem infoallikas külastatava linna, valla või maakonna kodulehekülj (seda nimetas eelistatud infoallikana 43% vastanutest), millele järgnes www.puhkaeestis.ee (37%).

Uuringu meetodika

Ajavahemikul 2. - 20. september 2008. a. viis sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll läbi küsitluse, mille teemaks oli 2008. aasta suve siseturism. Tegu oli üleriigilise küsitlusega, kus suulise intervjuu vormis küsitleti 1207 inimest vanuses 15–74 aastat. Respondentide valikuks kasutati proportsionaalse juhuvalimi meetodit. Küsitluspunkte oli kokku 194.

Uuringu põhitulemused

Reisinute ja reise arv, juuni-august 2002-2008

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Elanikud, kes tegid vähemalt 3-tunniseid vaba aja reise*	% elanikkonnast	55%	53%	64%	66%	65%	72%	75%
	Elanike arv tuhandetes	576	550	669	695	679	755	780
Elanikud, kes tegid ühepäevaseid reise kultuuri- või meelelahutusürituste külastamiseks **	% elanikkonnast	34,5%	35%	46%	51%	44%	51%	52%
	Elanike arv tuhandetes	361	370	479	531	459	535	542
Ühepäevaste kultuuri- või meelelahutusürituste külastamiseks tehtud reise arv kokku Eestis kolmel suvekuul (tuhandetes)		1061	1039	1320	1593	1215	1742	1372
Keskmine ühepäevaste kultuuri- või meelelahutusürituste külastamiseks tehtud reise arv ***		2,9	2,78	2,75	2,99	2,74	3,24	2,52
Elanikud, kes tegid ööbimisega vaba aja reise	% elanikkonnast	47%	46%	55%	55%	55%	61%	65%
	Elanike arv tuhandetes	492	478	572	575	578	642	682
Ööbimisega vaba aja reise kokku Eestis kolmel suvekuul (tuhandetes)		1615	1497	1528	1780	1812	1973	1828
Keskmine ööbimisega vaba aja reise arv seda liiki reisel käinud inimese kohta		3,23	3,08	2,67	3,09	3,14	3,07	2,68

* tegid juunist augustini tööga mitteseotud vähemalt kolm tundi kestva Eesti-sisese reisi väljapoole maakonda, kus nad alaliselt elavad või töötavad.

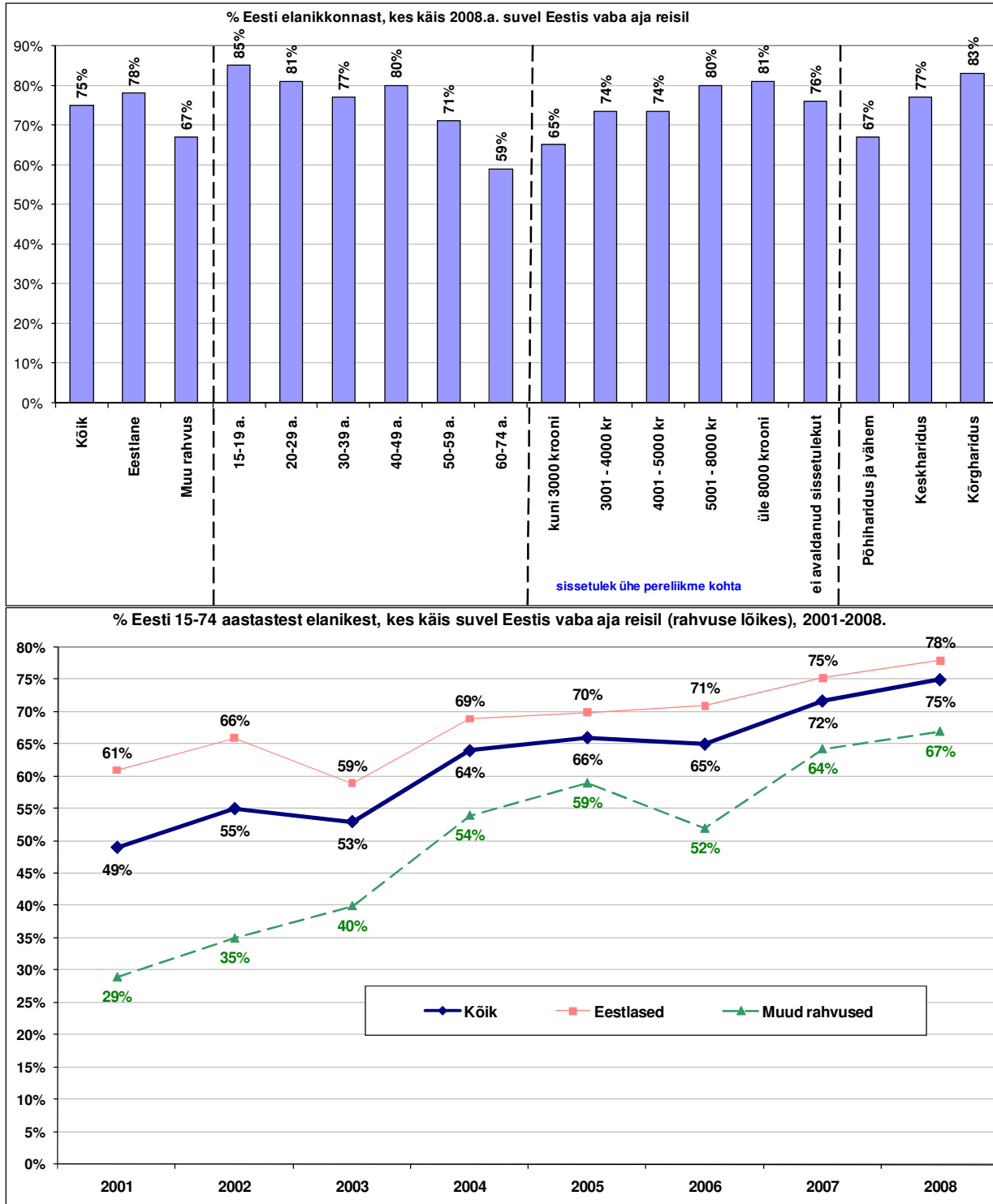
** tegid juunist augustini vähemalt ühe ilma ööbimiseta reisi kultuuri- või meelelahutusürituse külastamiseks väljapoole maakonda, kus nad alaliselt elavad või töötavad.

*** mitu reisi kultuuri- või meelelahutusürituse külastamiseks tegi üks sellistel reisel käinud inimene keskmiselt.

Vaba aja reisirid üldiselt

2008. aasta suvel käis vähemalt ühel vaba aja reisiril 75% Eesti 15-74 aastastest elanikest, s.t. 780 000 Eesti elanikku. Eestlastest käis reisimas 78% (2007. aastal - 75%), mitte-eestlastest – 67% (2007. aastal - 64%). Sarnaselt 2007. aastaga, olid vanusegruppide lõikes aktiivseimad reisirjad 15-29 aastased noored. Kõige enam oli reisirinuid kõrgharidusega, siis keskharidusega ja seejärel põhiharidusega elanike seas. Maaelanike seas oli reisirinuid veidi rohkem kui linnaelanike seas. Naised tegid vaba aja reise mõnevõrra enam kui mehed.

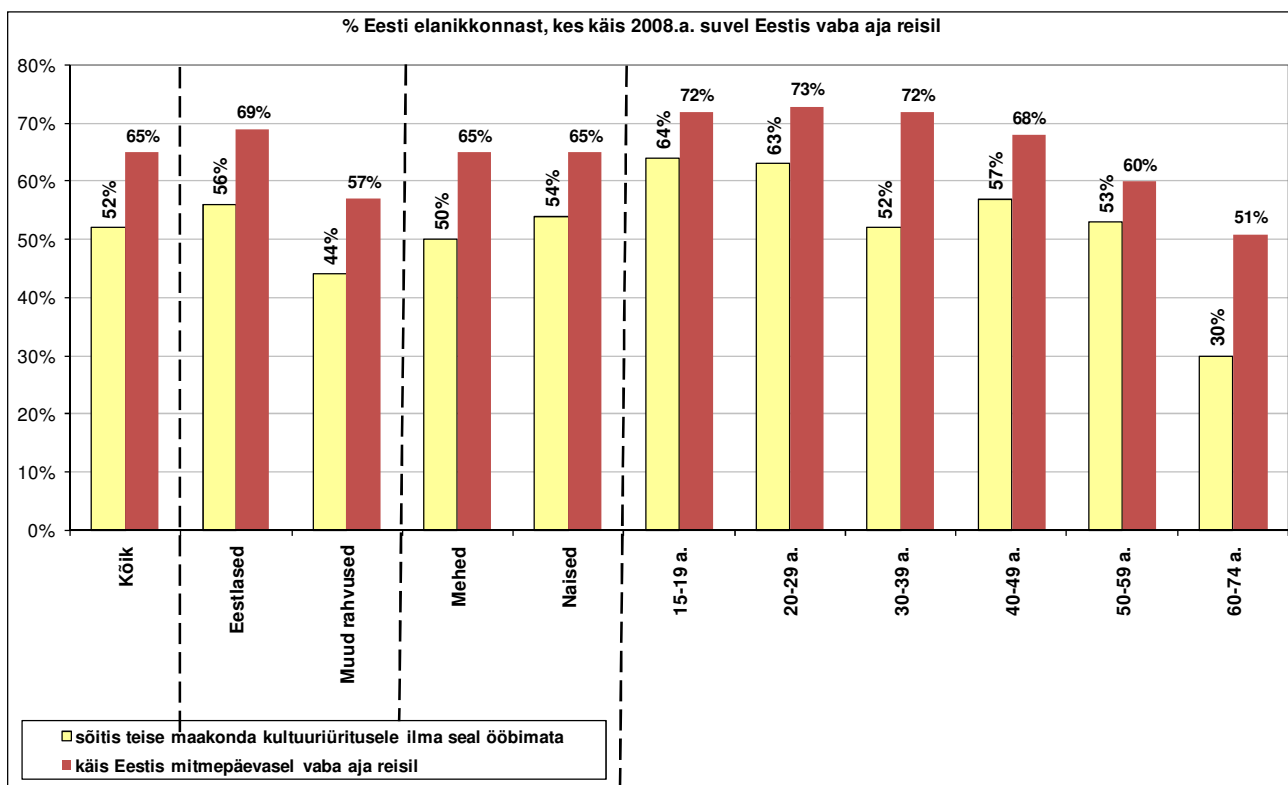

Ühepäevased reisid kultuuri- ja meelelahutusürituste külastamiseks¹

2008. aasta suvel tegi ühepäevaseid väljasõite mõne kultuuri- või meelelahutusürituse külastamiseks 52% Eesti elanikest (2007.aastal 51%). Nagu ka eelnevatel aastatel, oli üheks päevaks kultuuri- või meelelahutusüritustele sõitnud rohkem eestlaste, 15-29 a. inimeste, kõrgema sissetulekuga inimeste ning maaelanike seas.

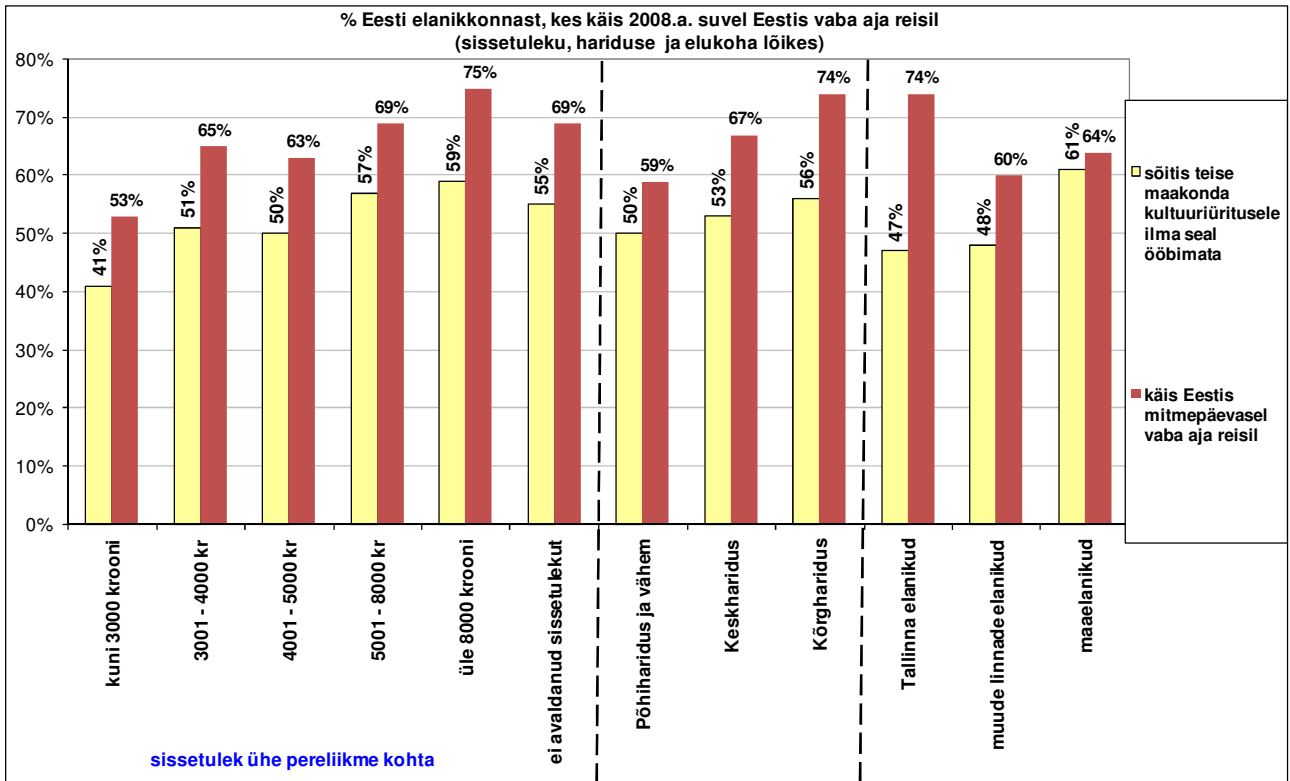
Kui kultuuriüritustele sõitnute osatähtsus elanikkonnast jäi enam-vähem 2007.aasta tasemele, siis reise arv ühe reisinu kohta 2007. aastaga võrreldes oluliselt langes: 2007. aastal tegi iga kultuuri- või meelelahutusüritustele sõitnud inimene 3,24 sellist reisi, 2008. aastal aga 2,52 sellist reisi.

Kuna iga reisinu sõitis kultuuri- või meelelahutusüritustele harvem kui 2007.aastal, siis ka selliste reise koguarv vähenes. Kultuuri- või meelelahutusürituste külastamiseks tehtud ööbimiseta reise arv kokku oli 2008.a. suvel 1,37 miljonit, mis on oluliselt vähem kui 2007. aastal (mil tehti 1,74 milj. sellist reisi), kuid samas ikkagi suurem 2006. aastal tehtud reise arvust (1,2 milj.).

¹ väljapoole maakonda, kus vastaja elab või töötab

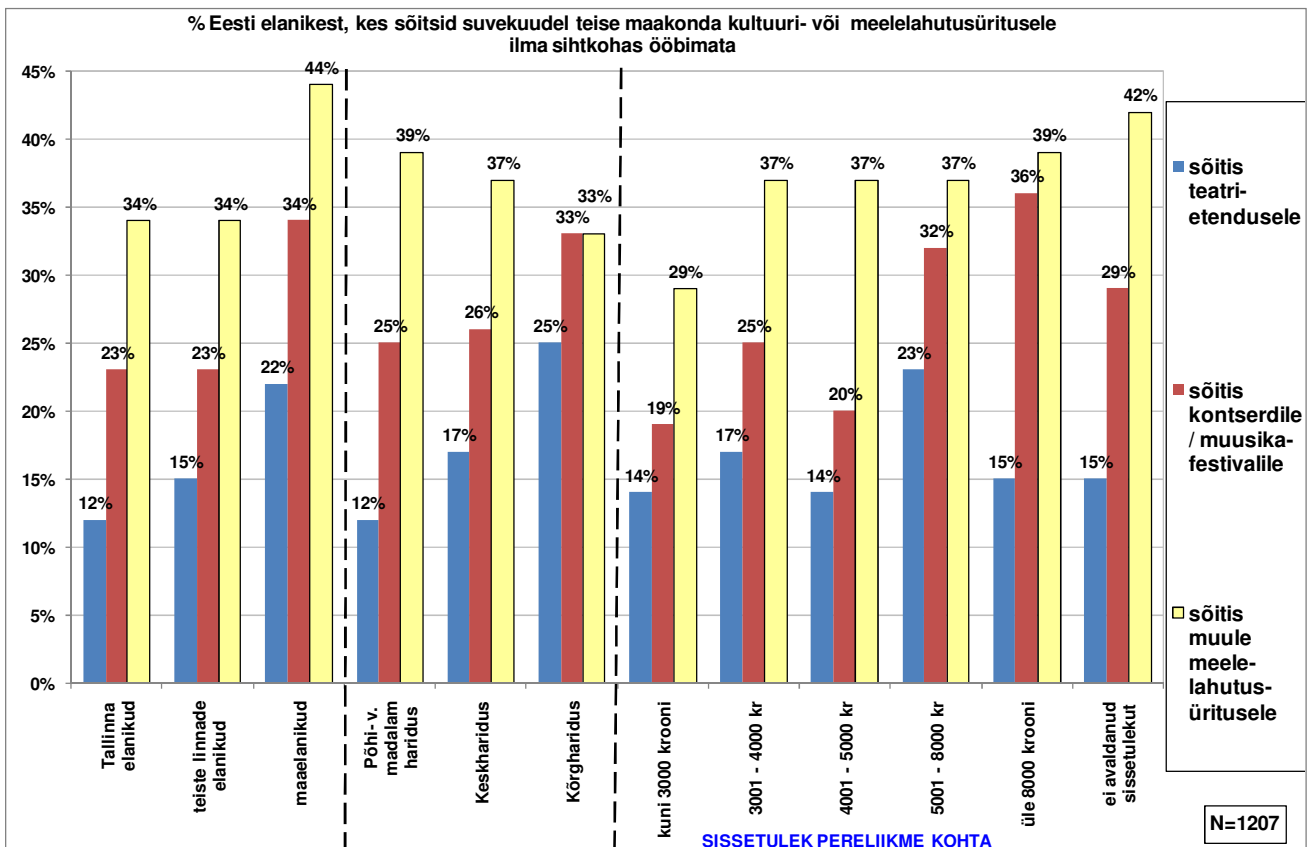
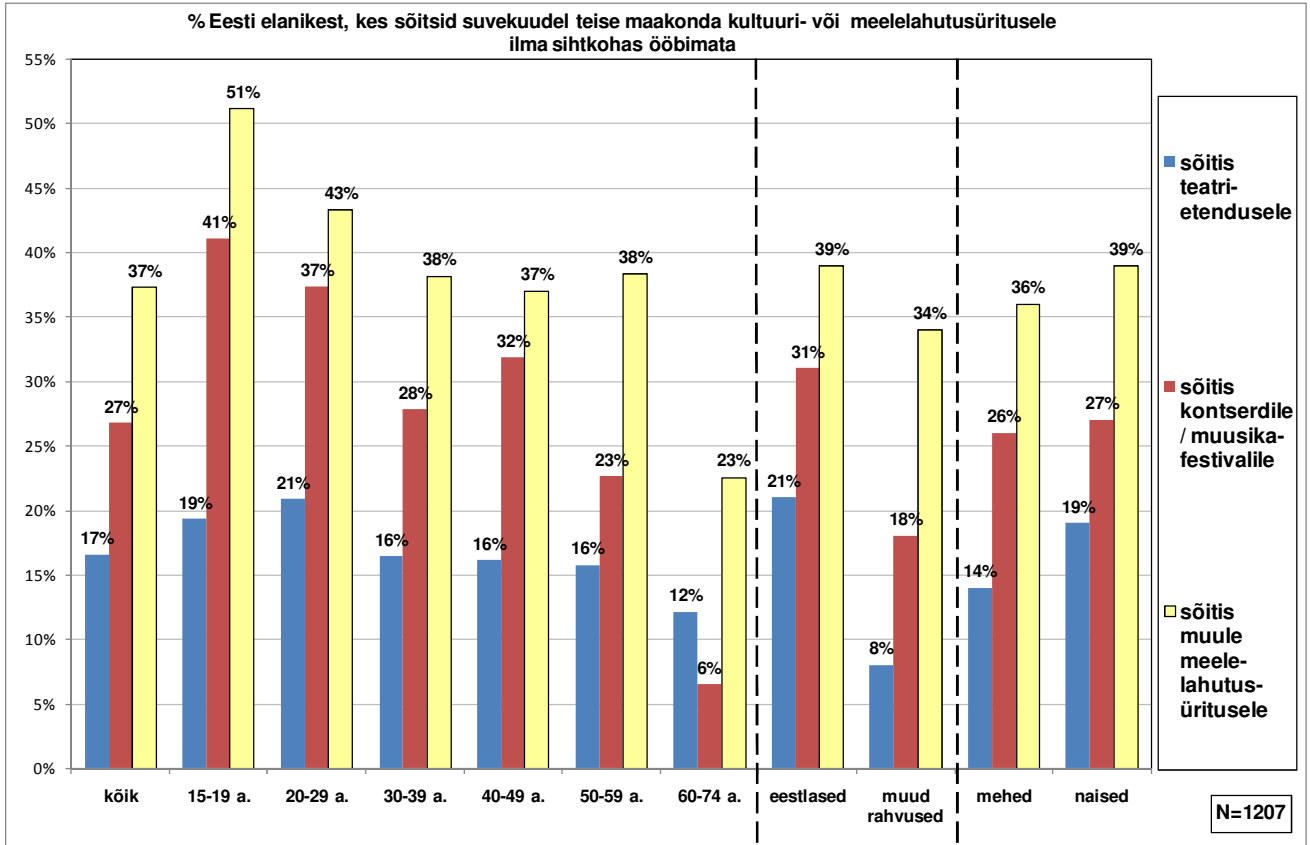

Millist liiki kultuuri- või meelelahutusüritustele üheks päevaks sõideti?

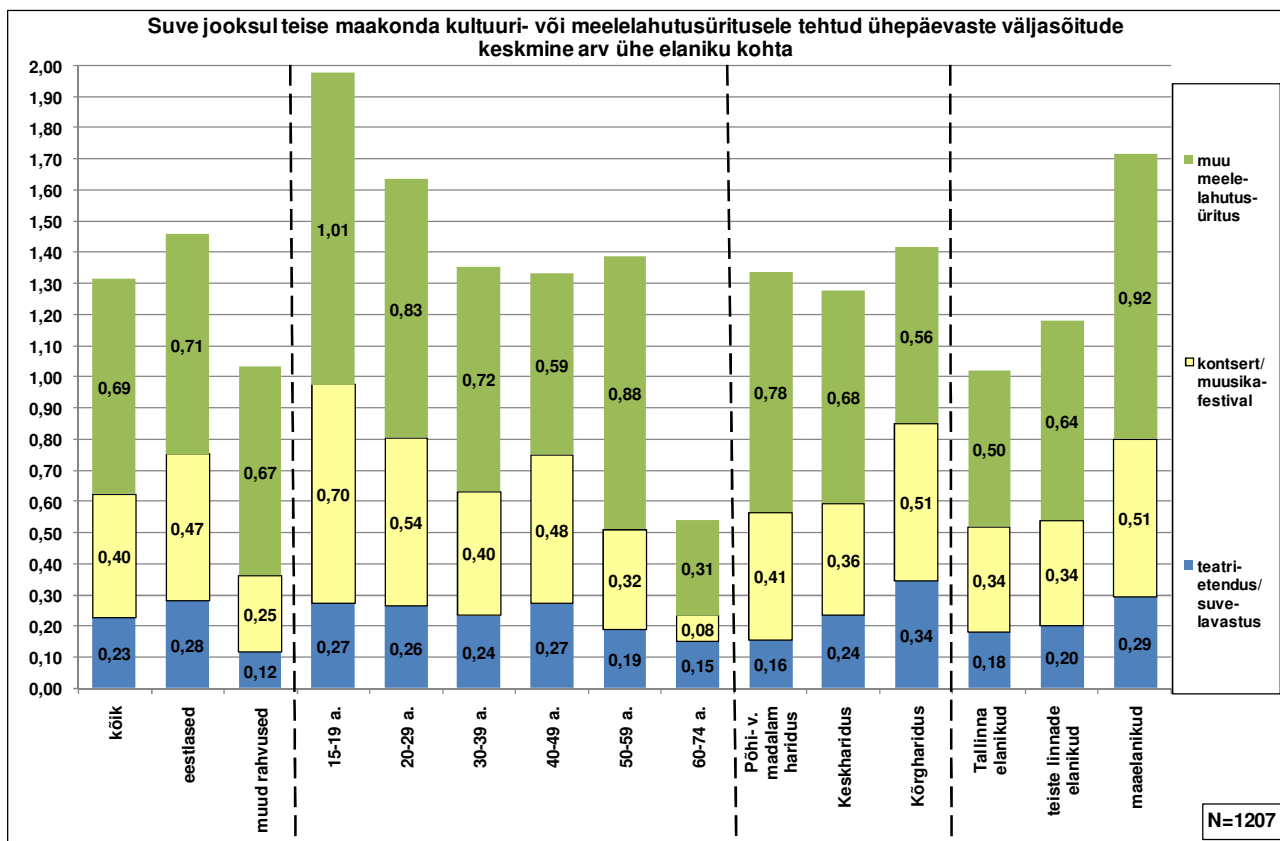
2008.aastal küsiti vastanutelt esmakordselt, millist liiki kultuuri- või meelelahutusüritustele nad üheks päevaks sõitsid. Ilmnes, et 17% Eesti elanikest oli suvel teinud ühepäevase väljasõidu mõnele teatrietendusele, 27% mõnele kontserdile või muusikafestivalile ning 37% mõnele muule meelelahutusüritusele (näiteks laadale vms.).

Eestlased sõitsid muude rahvustega võrreldes oluliselt rohkem etendustele ja kontsertidele, samas muude meelelahutusürituste puhul ei olnud vahe rahvuste vahel väga suur. Kõrgharidusega inimeste seas oli (madalama haridustasemega inimestega võrreldes) rohkem etendustele või kontsertidele sõitnuid, kuid vähem muudele meelelahutusüritustele sõitnuid. Noorte (eriti 15-19 a., aga ka 20-29 a.) hulgas oli igat liiki kultuuri- ja meelelahutusüritustele sõitnuid rohkem kui ülejäänud vanusegruppide hulgas. Linnaelanike seas oli igat liiki meelelahutusüritustele sõitnuid oluliselt vähem kui maaelanike seas, mis on ilmselt seotud sellega, et erinevalt maaelanikest on linnaelanikel rohkem võimalusi huvipakkuvaid üritusi külastada ka oma kodukohas.

Mitu ühepäevast väljasõitu kultuuri- või meelelahutusüritustele tegi iga Eesti elanik keskmiselt?

Ülaltoodud joonis näitab suve jooksul teise maakonda kultuuri- või meelelahutusüritustele tehtud ühepäevaste väljasõitude keskmist arvu ühe elaniku kohta, s.t. siin on arvesse võetud nii üritustele sõitnute osatähtsust elanikkonnast kui ka nende poolt tehtud reise arvu suve jooksul.

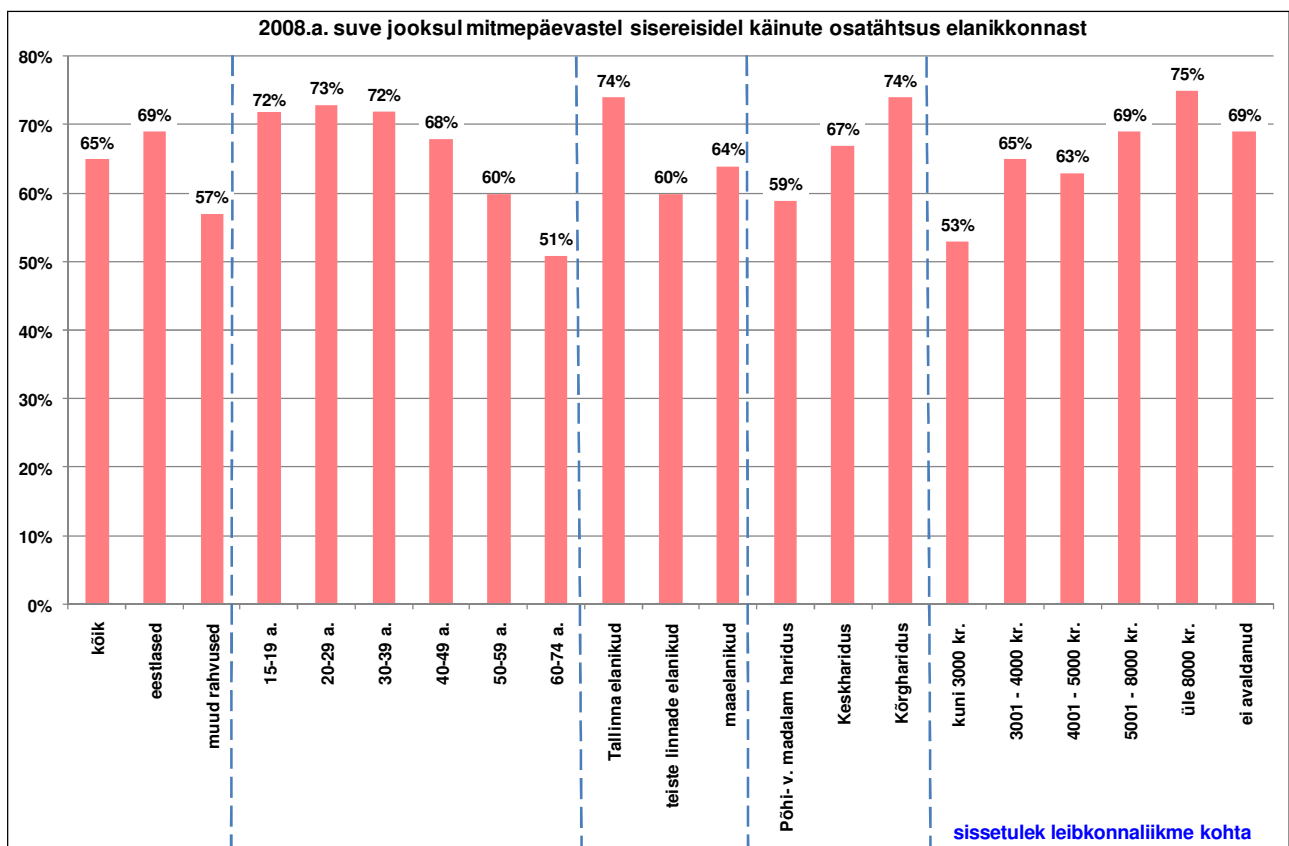
Kõige suuremad erinevused ilmnevad vanusegruppide vahel. Kõige aktiivsemalt tegid ühepäevaseid väljasõite kultuuri- või meelelahutusüritustele 15-19 aastased – keskmiselt tegi iga selles vanuses Eesti elanik kaks väljasõitu meelelahutusüritustele. Kõige vähem aga tegid selliseid väljasõite 60-74 aastased – vaid 0,54 reisi ühe sellesse vanusegruppi kuuluva elaniku kohta. See tuleneb ühelt poolt sellest, et selle vanusegrupi hulgas oli meelelahutusüritustele sõitnuid oluliselt vähem kui nooremate inimeste hulgas (vaid 30%), ning nad ei sõitnud üritustele ka nii palju kordi kui nooremad vanusegrupid. Märkimisväärne vahe ilmneb ka maa- ja linnaelanike vahel.

Ööbimisega vaba aja reisirid²

Reisinute osatähtsus Eesti elanikkonnast

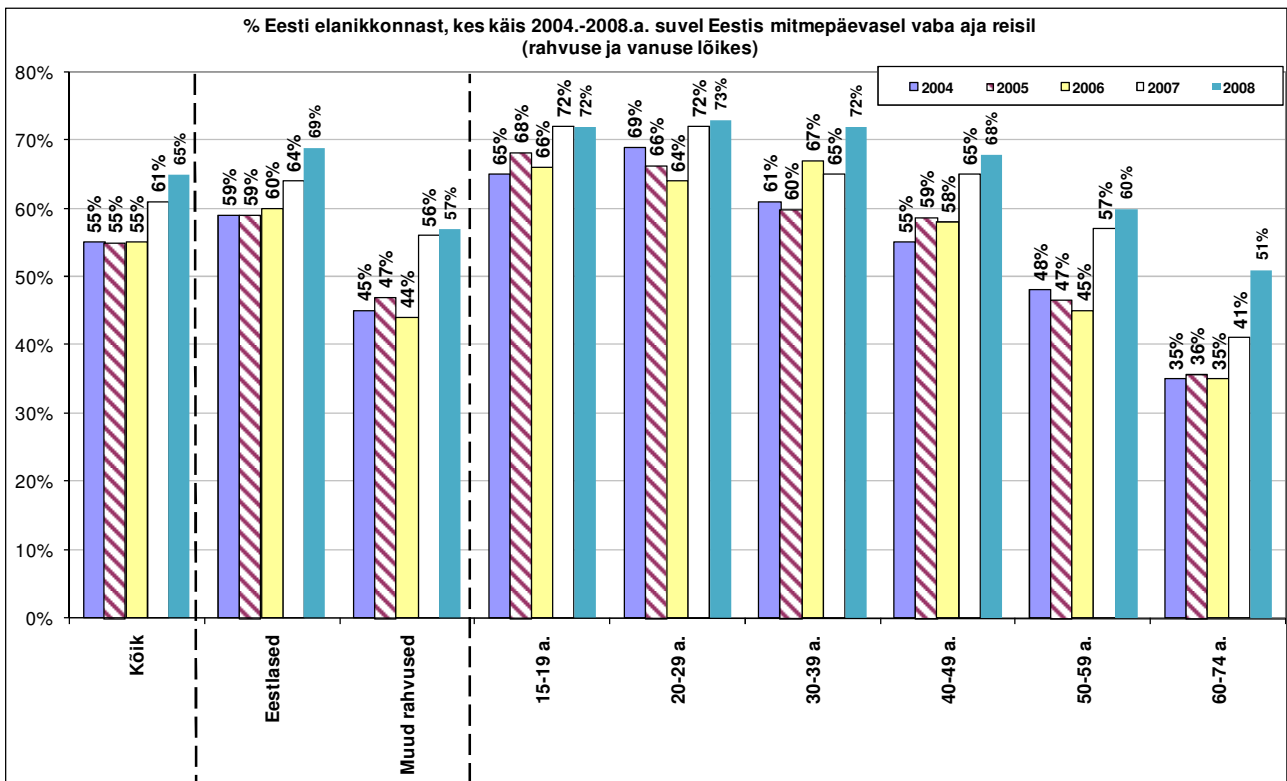
2008. aasta suvel käis tööga mitte-seotud mitmepäevasel reisiril Eestis 65% Eesti 15-74 aastastest elanikest ehk neli protsendipunkti enam kui eelmisel aastal, mil see näitaja oli 61%. Nagu lk. 6 ja 7 esitatud joonistel näidatud, oli ööbimisega reisiridel käinuid üldiselt rohkem nende elanikkonna gruppide hulgas, kes tegid aktiivsemalt ka ühepäevased reise kultuuri- ja meelelahutusüritustele: ööbimisega reisiridel käinuid oli rohkem eestlaste, nooremate vanusegruppide ning kõrgema hariduse ja kõrgema sissetulekuga inimeste hulgas. Samas ilmnisid ka mõningad erinevused: kui kultuuri- ja meelelahutusüritustele sõitnuid oli maaelanike seas oluliselt rohkem kui Tallinna ja teiste linnade elanike seas, siis ööbimisega sisereisiridel käinuid oli kõige rohkem Tallinna elanike seas: nendest käis ööbimisega sisereisiridel 74%, samas maaelanikest 64% ja muude linnade elanikest 60%. Ka eelmisel aastal olid tulemused sarnased.

15-29 aastaste hulgas jäi reisinute arv 2007.aasta tasemele, ülejäänud vanusegruppide hulgas aga kasvas. Reisinute osatähtsus kasvas ka eestlaste hulgas, samas muude rahvuste hulgas jäi see eelneva aasta tasemele.

² väljapoole maakonda, kus vastaja elab või töötab

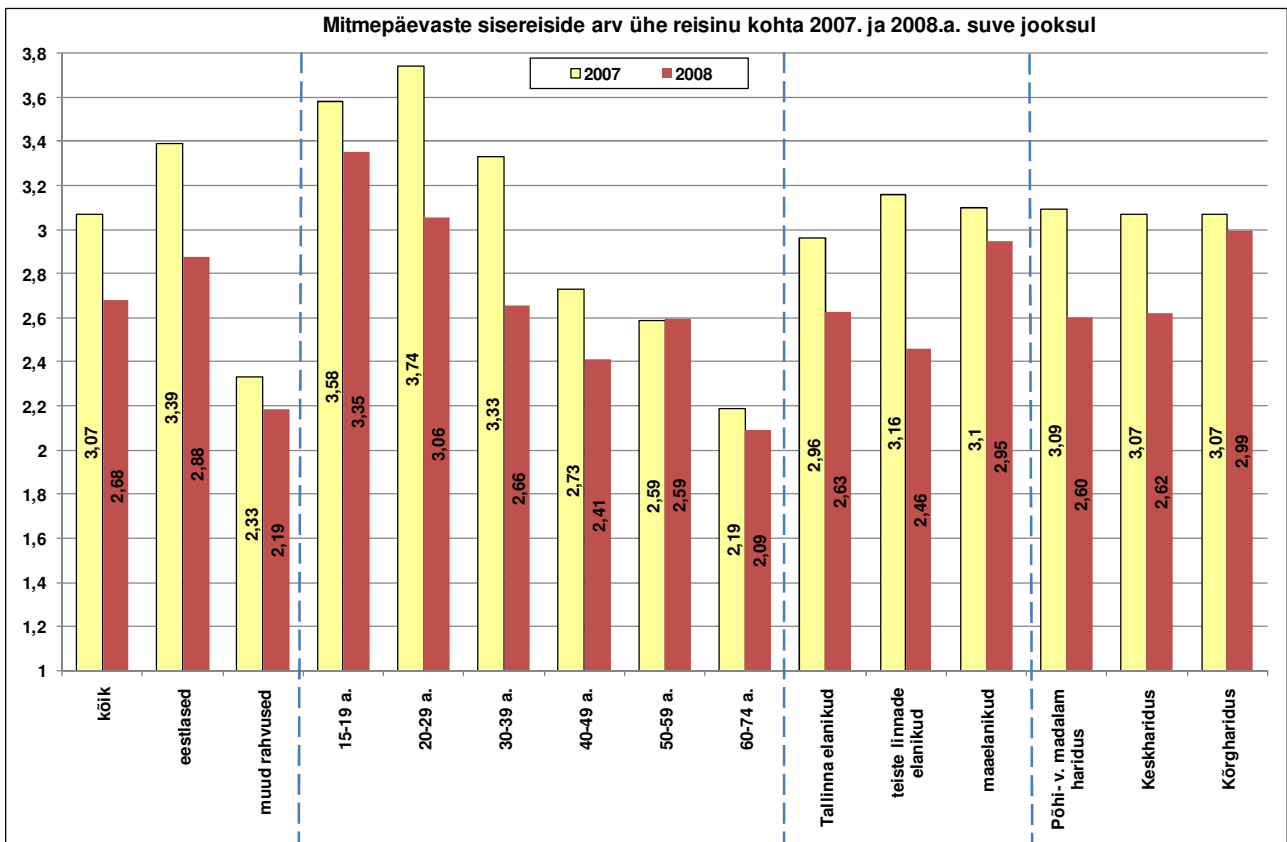
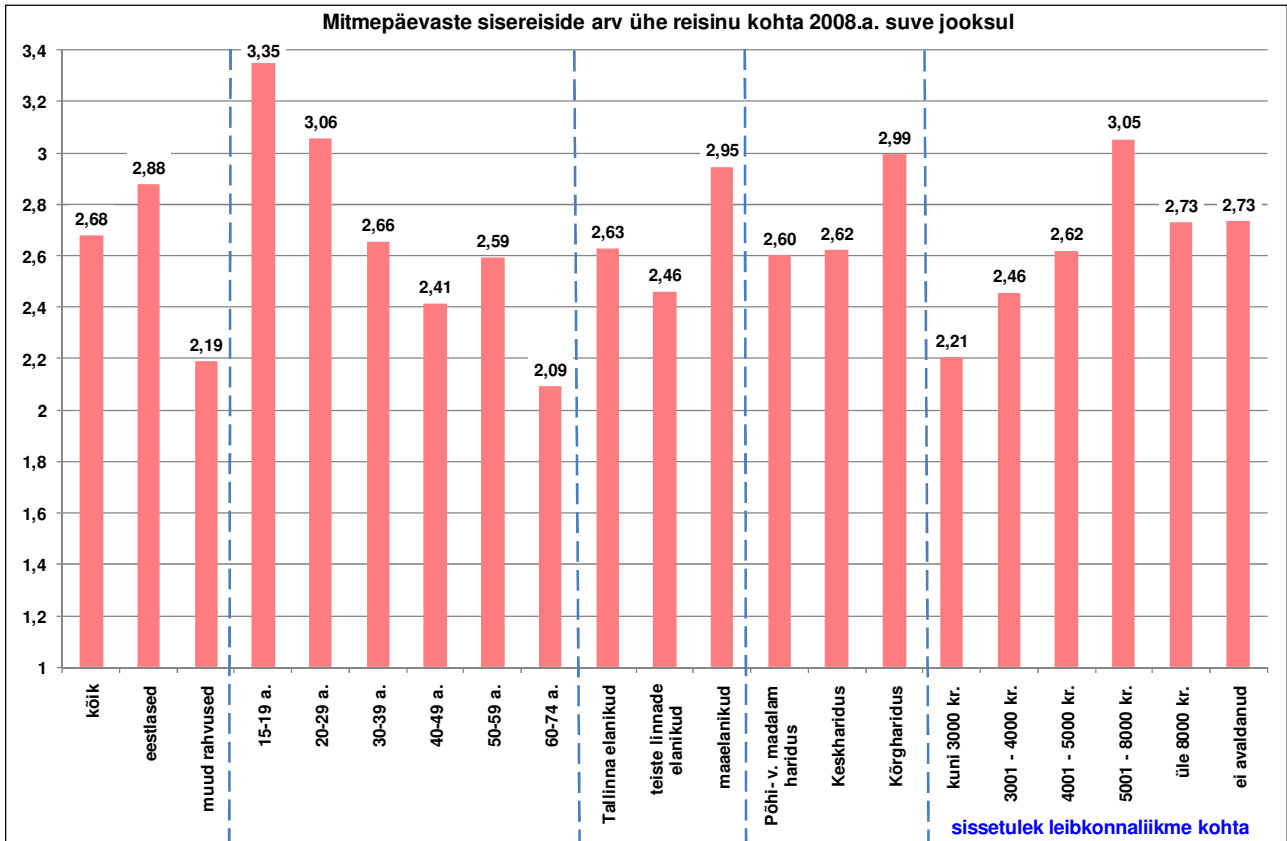
Mitu mitmepäevast vaba aja reisi tegi iga reisinu?

Kui ööbimisega reise teinute osatähtsus kogu elanikkonnast kasvas nii 2007. kui ka 2008.aastal, siis reiseide arv iga sisereise teinud inimese kohta vähenes nii 2007. kui ka 2008.aastal. 2006.aastal tegi iga mitmepäevasel reisiril käinud inimene 3,14 reisi, 2007.aastal 3,07 reisi ja 2008.aastal 2,63 reisi. Sellest tulenevalt vähenes ka reiseide koguarv eelmise aastaga võrreldes: 2008. aastal oli ööbimisega reise kokku ligi 1 828 000, mis on ligi 145 000 reisi vähem kui 2007. aastal. 2008. reiseide koguarv oli enam-vähem samal tasemel kui 2006. aastal (ligi 1 812 000).

Aktiivseimad reisijad on 15-19 aastased – iga reisimas käinu tegi keskmiselt 3,35 mitmepäevast reisi Eestis. Neile järgnevad reisimisaktiivsusest 20-29 aastased, kellest igaüks tegi keskmiselt 3,06 reisi. Kuigi kõrgema sissetulekuga inimesed tegid üldiselt rohkem reise kui madalama sissetulekuga inimesed, olid kõige aktiivsemad reisijad (3,05 reisi reisinu kohta) mitte kõige kõrgema sissetulekuga grupp, vaid 5001-8000 krooni leibkonnaliikme kohta teenivate inimeste grupp.

Kui 2007. aastal tegid kõrg-, kesk- ja põhiharidusega inimesed kõik enam-vähem ühepalju reise (3,1 reisi), siis 2008. aastal oli kõrgharidusega inimeste reiseide arv vähenenud vaid marginaalselt (3,0 reisini), samas kesk- ja põhiharidusega inimeste reiseide arv vähenes tunduvalt rohkem (2,6 reisini). Keskmise reiseide arv ühe reisiril käinud inimese kohta vähenes võrreldes 2007. aastaga rohkem eestlaste kui mitte-eestlaste seas. Iga reisiril käinud eestlane tegi 2008.a. suvel keskmiselt 2,88 ja 2007. aastal 3,39 mitmepäevast reisi. Mitte-eestlased tegid samas 2008.aastal 2,19 ja 2007.aastal 2,33 mitmepäevast sisereisi.

Ööbimisega vaba aja reise jaotus kuude lõikes

Ööbimisega vaba aja reise jagunemine kuude lõikes

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Juuni	26%	26%	27%	29%	28%	28%	27%
Juuli	39%	39%	39%	38%	40%	39%	40%
August	35%	35%	34%	33%	32%	33%	33%
Kokku	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

2008. aasta ebasoodne suveilm ei mõjutanud reisijate aastatepikkust ööbimisega vaba aja reise mustrit kuude lõikes. Ainult ühe protsendipunkti võrra tehti reise vähem juunis ja rohkem juulis (vastavalt 27% ja 40%) ning augustis oli sama tase mis eelmisel aastal (33%).

Ööbimisega sisereiside iseloomustus³

Ööbimiste arv ja tasuliste majutuskohtade kasutamine

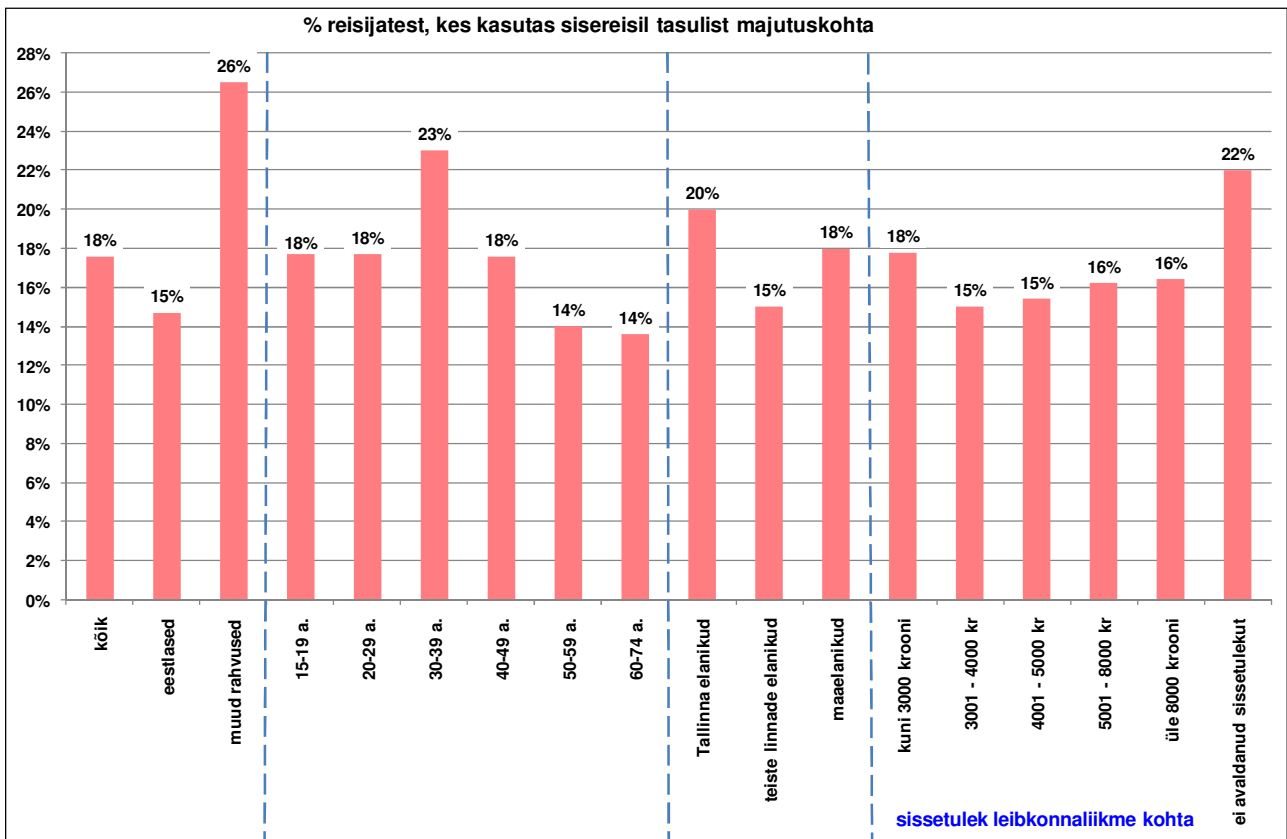
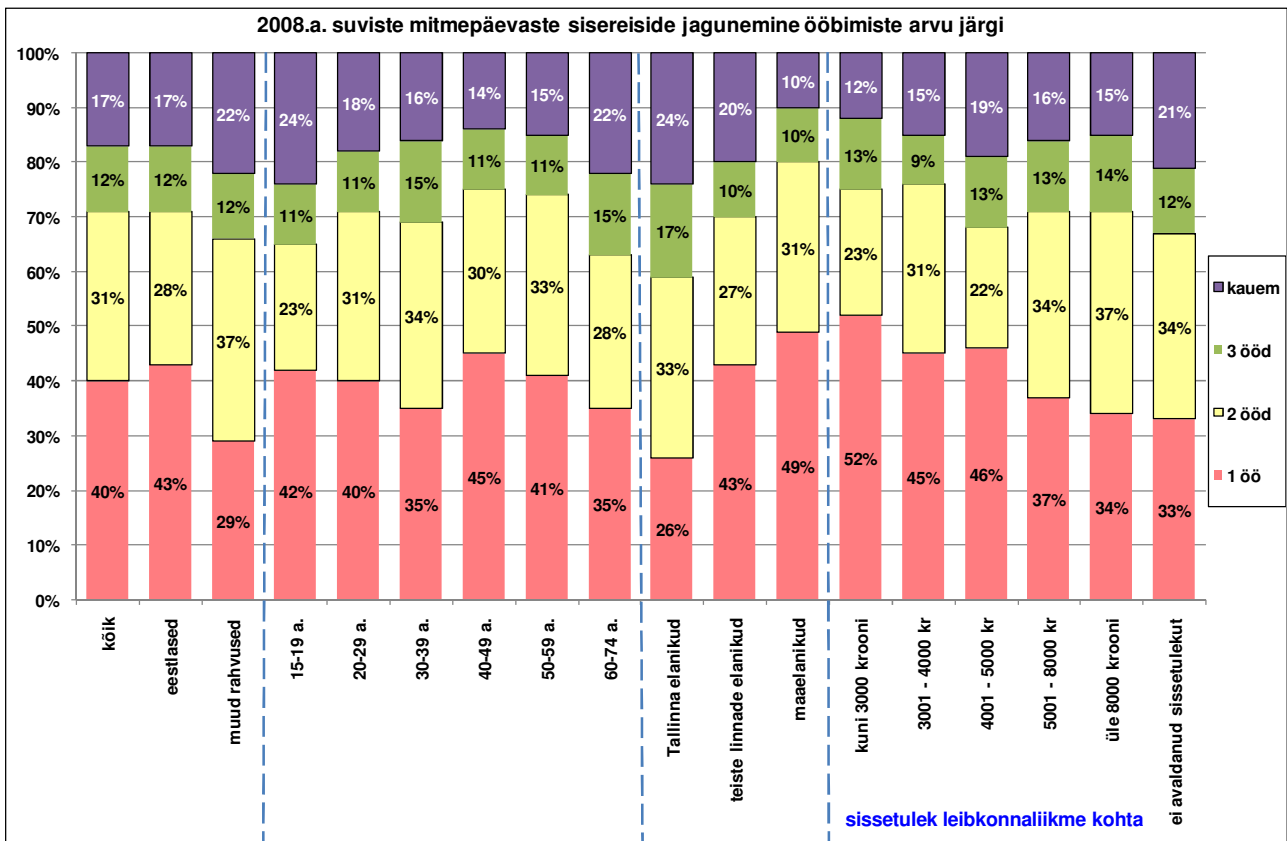
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Keskmine ööbimiste arv ühel reisel	3,2	2,4	2,7	2,5	2,5	2,6	2,6
% ööbimisega reisidest, mille jooksul kasutati tasuliste majutuskohtade teenuseid	13%	12%	21%	19%	20%	16,5%	17,7%

Sisereiside kestus jäi enam-vähem samaks, mis eelnevatelgi aastatel. 40% reisidest oli ühe ööbimisega (2007 – 41%), 31% reisidest olid kahe ööbimisega (2007 – sama) ja 12% reisidest olid kolme ööbimisega (2007 – 13%). Nagu ka eelmisel aastal, oli eestlaste reise keskmine kestus (keskmiselt 2,55 ööd) veidi lühem kui muudel rahvustel (keskmiselt 2,89 ööd) – kuna eestlaste reise hulgas oli kõige rohkem ühe ööbimisega reise, samas mitte-eestlastel kahe ööbimisega reise. Nagu ka eelnevatel aastatel, oli kõige pikemad Tallinna elanike reised (keskmiselt 3,12 ööd), järgnesid teiste linnade elanike reised (keskmiselt 2,79 ööd), ning kõige lühemad olid maaelanike reised (keskmiselt 2,02 ööd). See tuleneb osaliselt sellest, et Tallinna elanike reise hulgas on muude piirkondade elanikega võrreldes oluliselt rohkem sõite suvilasse/ maakoju puhkama. Kõige nooremad (15-29 a.) ja kõige vanemad vanusegrupid (60-74 a.) tegid mõnevõrra pikema kestusega reise kui keskmised vanusegrupid (30-59.).

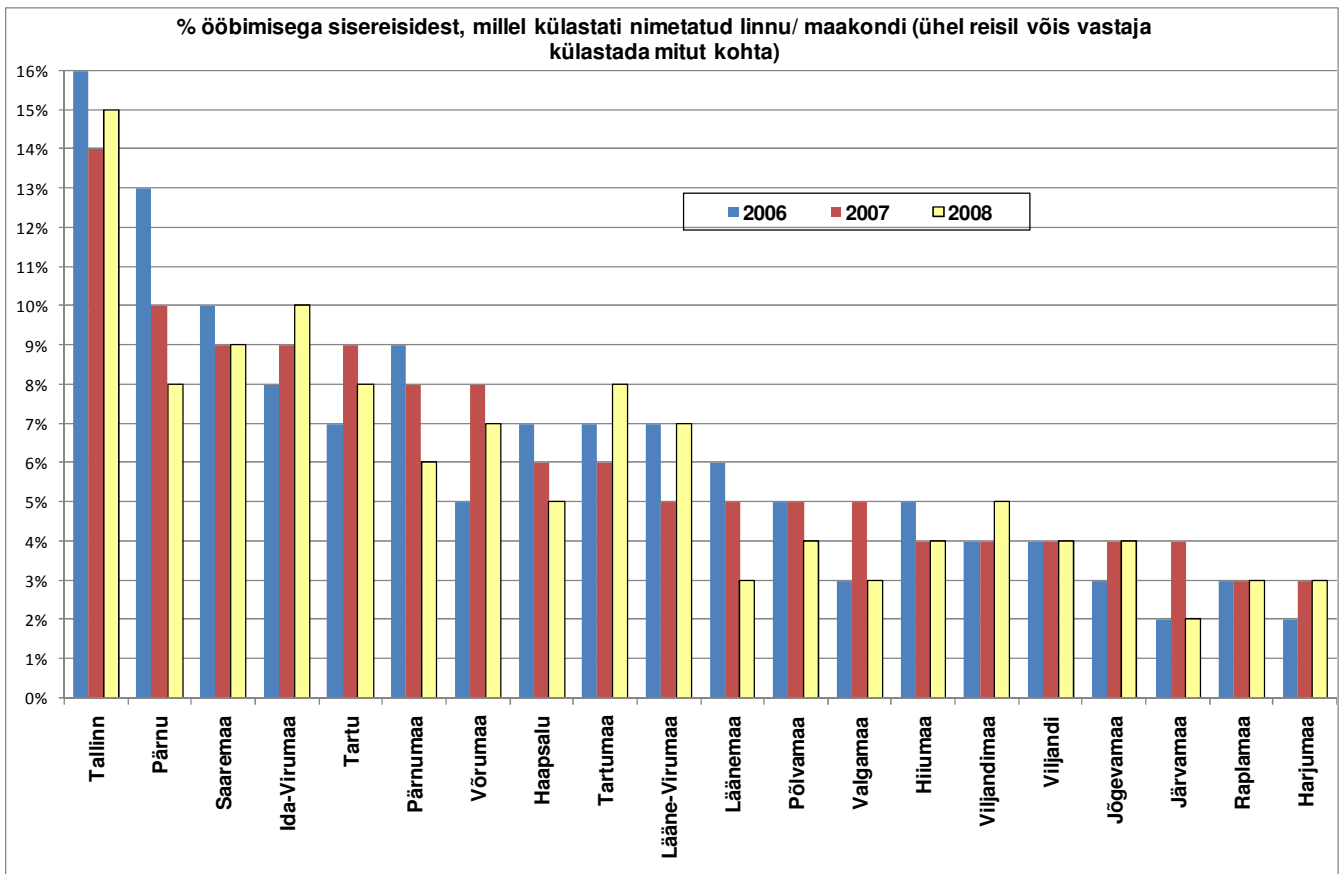
17,7 protsendil kõigist ööbimistega reisidest kasutati tasulist majutust (2007.aastal 16,5%). Nagu ka eelmistel aastatel, oli mitte-eestlaste seas tasulisi majutuskohti kasutanuid rohkem (26%) kui eestlaste seas (15%) – eelkõige tulenevalt sellest, et muude rahvuste reise hulgas on sugulaste ja tuttavate külastuste osatähtsus väiksem (või neil on Eestis vähem sugulasi ja tuttavaid, kelle juurde sõita). Vanusegruppide võrdluses oli tasulisi majutuskohti kasutanuid kõige rohkem 30-39 aastaste hulgas (23%), kõige vähem aga 50-74 aastaste hulgas.

³ Kui vastaja oli suve jooksul käinud rohkem kui kolmel mitmepäevasel sisereisil, küsiti järgnevaid andmeid ainult viimase kolme reisi kohta.

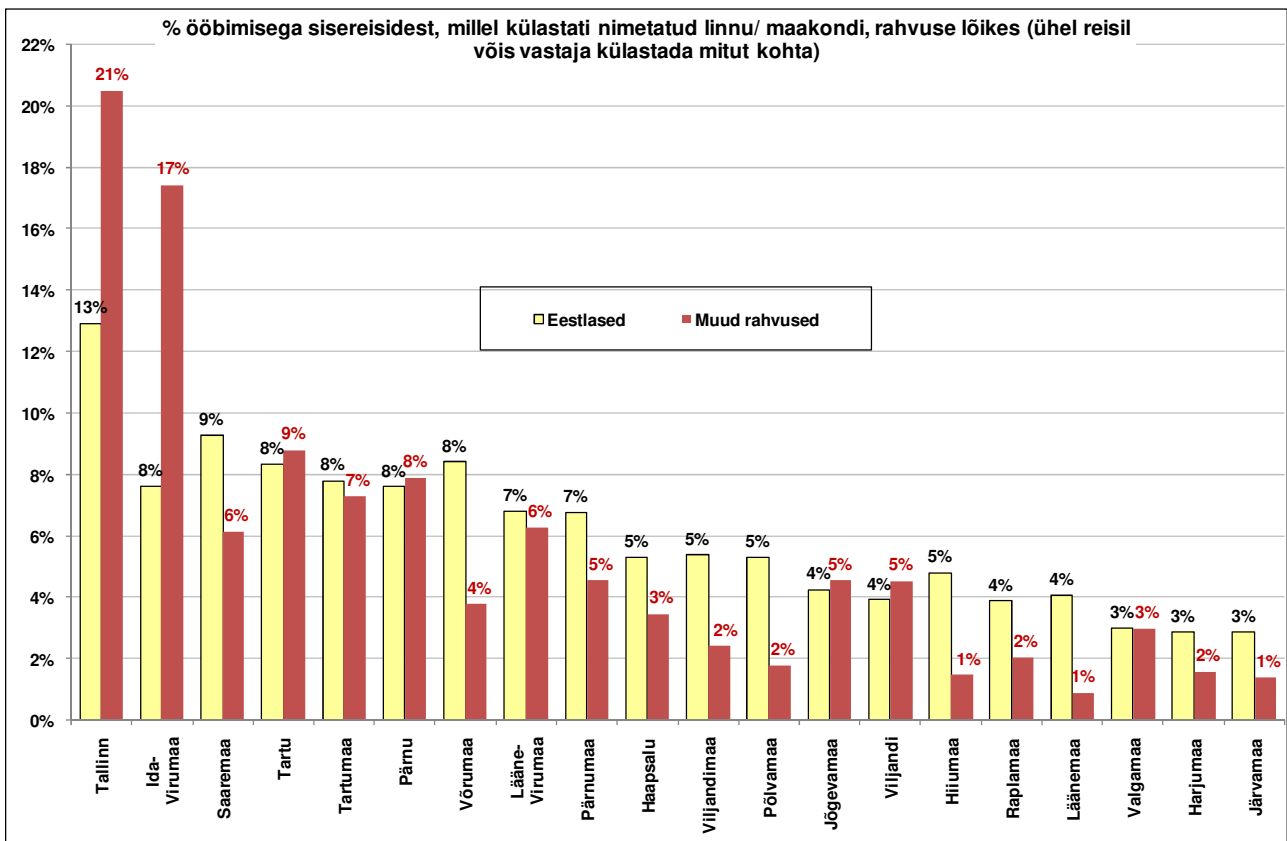
Sisereiside sihtkohad

Nagu eelmistel aastatel, käidi ka 2008.aasta mitmepäevastel sisereisidel kõige rohkem Tallinnas. Teisele kohale tõusis sel aastal Ida-Virumaa, kolmandal kohal oli Saare maakond. Kui jälgida viimase kolme aasta trendi, siis on aasta-aastalt vähenenud Pärnu linna ja maakonna ning Haapsalu ja Lääne maakonna külastatavus, samas on aasta-aastalt veidi kasvanud Ida-Virumaa külastamine. Üldiselt ei muutu eelistused aastate lõikes siiski kuigi palju, kuna suur osa mitmepäevaseid sisereise tehakse sugulaste või tuttavate juurde, oma suvilasse/ maakodusse või perekondlikule tähtpäevale – mis vastavalt määrab ka sihtkoha.

Sellest tulenevad ka erinevused eestlaste ja muude rahvuste sihtkohtades. Mitte-eestlaste reisid on eestlastega võrreldes oluliselt rohkem koondunud piirkondadesse, kus on rohkem vene elanikkonda – ehk kus neil on sugulasi või tuttavaid (Tallinnas käis neist 2008.a. suvel 21% ja Ida-Virumaal 17%). Eestlaste reise sihtkohad aga on jaotunud tunduvalt ühtlasemalt üle Eesti. Selles osas ei ole sihtkohtade jaotus aastate võrdluses märkimisväärselt muutunud. Mõningase erinevusena võib märkida, et 2008.aasta suvel kasvas mitte-eestlaste seas veidi Tallinna ja Ida-Virumaa külastamine ning vähenes Lääne-Eesti (eriti Pärnu linna, Saaremaa ja Läänemaa) külastamine. Muutus on seotud sellega, et 2008.a. kasvas mitte-eestlaste reise seas oluliselt sugulaste ja tuttavate külastuste osatähtsus, vähenes aga rannapuhkuste osatähtsus. Eestlaste puhul oli ainsaks muutuseks mullusega võrreldes väike langus Pärnu linna ja maakonda reisimises.

Nagu eelnevatel aastatel, oli ka 2008.aastal vanusegruppide võrdluses erinevusi suhteliselt vähe. Endiselt käisid 15-19a. reisijad ülejäänud vanusegruppidega võrreldes oluliselt rohkem Tallinnas ja mõnevõrra vähem Ida-Virumaal. Ka Pärnu puhul olid vanusegruppide vahel väikesed erinevused – üle 50-aastased käisid seal veidi vähem kui neist nooremad vanusegrupid.

% ööbimisega sisereisidest 2008.a. suvel, mille külastati nimetatud linnu/ maakondi, vanusegruppide lõikes (ühel reisil võis vastaja külastada mitut kohta)

	15-19 a.	20-29 a.	30-39 a.	40-49 a.	50-59 a.	60-74 a.
Tallinn	27%	11%	16%	14%	11%	14%
Ida-Virumaa	6%	12%	10%	11%	9%	11%
Saaremaa	4%	10%	12%	5%	10%	7%
Tartu	9%	10%	7%	7%	8%	10%
Tartumaa	9%	8%	8%	7%	10%	5%
Pärnu	9%	9%	9%	8%	6%	4%
Võrumaa	7%	7%	7%	6%	11%	5%
Lääne-Virumaa	8%	6%	4%	8%	6%	9%
Pärnumaa	3%	7%	5%	7%	7%	6%
Haapsalu	5%	5%	5%	4%	6%	3%
Viljandimaa	3%	4%	5%	6%	4%	5%
Põlvamaa	5%	5%	5%	6%	3%	2%
Jõgevamaa	2%	4%	4%	3%	5%	9%
Viljandi	5%	3%	3%	5%	4%	4%
Hiiumaa	3%	4%	6%	3%	3%	3%
Raplamaa	1,9%	4%	1,5%	6%	3,1%	4%
Läänemaa	0,8%	3%	1,9%	6%	4%	2,9%
Valgamaa	3%	2,5%	2,7%	1,8%	5%	3,3%
Harjumaa	2,5%	2,3%	2,5%	2,3%	3,4%	2,4%
Järvamaa	0,6%	2,5%	2,0%	3,7%	2,2%	3,6%

Kui vaadata sihtkohti reisija elukoha lõikes, siis torkavad silma mõningad erisused. Näiteks, Ida-Virumaale reisinute seas on keskmisest rohkem Tallinna inimesi, Saaremaale reisijate seas Pärnu inimesi, Tartusse reisijate seas Kohtla-Järve inimesi, Tartumaale reisijate seas inimesi Tallinnast, Pärnusse minejate seas reisijaid Viljandist, Lääne-Virumaale minejate seas reisijaid Kohtla-Järvelt, Viljandimaale, Põlvamaale ja Jõgevamaale – reisijaid Tartust, Hiiumaale – reisijaid Tallinnast ning Tartusse – reisijaid Tallinnast, Pärnust, Põlvamaalt ja Jõgevamaalt.

Laste osalus reisidel

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
% reisidest, millel oli kaasas alla 15-a. lapsi	39%	33%	34%	30%	30%	31%	25%

Alla 15-aastaste laste osalus ööbimisega sisereisidel on eelnevate aastatega võrreldes vähenenud, kusjuures vähenemine on toimunud kõigis elanikkonna gruppides. Käesoleval aastal tehti 25% sisereisidest koos lastega. Nagu ka varasematel aastatel, reisid naised mõnevõrra rohkem koos lastega kui mehed (28% naistest vrd. 21% meestest).

Vanusegruppide lõikes oli kõige enam alla 15-aastaste lastega reisinuid endiselt 30-39 aastaste vastajate seas (49%). Maaelanikest reisis lastega 29%, linnaelanikest 23%. Reisinutest, kelle kuusissetulek leibkonnaliikme kohta oli alla 3000 kr., reisis koos lastega 44%, 3001-4000 kr. sissetulekuga reisinutest 32%, suurema sissetulekuga või sissetulekut avaldamast keeldunudest aga vaid 21%. Ilmselt on see seotud sellega, et alaealiste lastega pered kuuluvad tõenäolisemalt nendesse elanikkonna gruppidesse, kus sissetulek leibkonnaliikme kohta on väiksem kui muudel leibkondadel.

Peamised tegevused reisidel

Mitmel aastal on mõõdetud seda, millega inimesed oma reisidel tegelevad. 2008. aastal kasutatud reisi-tegevuste loetelu oli mõnevõrra erinev kui varasematel aastatel ja seetõttu ei ole käesoleva ja varasemate aastate tulemused üks-üheselt võrreldavad. Juurde on tulnud kategooriad „muude meelelahutusürituste (näiteks laatade) külastamine” (seal käidi 15% reisidest), „spordiüritusel osalemine võistleja või pealtvaatajana” (5%), „lasteatraktsioonide külastamine” (2%) ja „loomaiaia või loomapargi külastamine” (3%).

Samas võib väita, et reisi-tegevuste struktuur oma põhiosas ei ole läbi teinud suuri muudatusi. Põhiliseks teguriks, mis võib mõnevõrra muuta tegevuste osakaalu, on ilmastikuolud (eelkõige neid tegevusi, mis on seotud välioludega).

Endiselt on ülekaalukalt kõige levinumaks tegevuseks Eesti-sisestel reisidel sugulaste või tuttavate külastamine – neid külastati 57% reisidest. Teisel kohal on rannamõnude nautimine (23% reisidest), kolmandal kohal on perekondlikud ja muud isikliku eluga seotud üritused (21%). Võrreldes 2007.aastaga kasvas sugulaste-tuttavate külastuste osatähtsus (51%-lt 57%-le reisidest – kusjuures eriti märkimisväärselt kasvas nende osatähtsus mitte-eestlaste reise seas). Muude isiklike/ perekondlike põhjustega (isiklikud tähtpäevad, puhkus/ töö oma suvilas) seotud reise osatähtsus jäi enam-vähem 2007.a. tasemele. Oluliselt vähenes rannapuhkuse osatähtsus (35%-lt

23%-le reisidest), mis ilmselt on seotud ebasobivate ilmadega. Samas vähenes ka mitmete muude tegevuste osatähtsus, mis võib ühelt poolt samuti olla seotud ebasobiva ilmaga, teiselt poolt aga ka halveneva majandusolukorraga, mille tõttu vähendati vaatamisväärsustega ja üritustega seotud reisimist. Nii käidi 2007.aastaga võrreldes vähem looduslike vaatamisväärsustega tutvumas (2007.a. 21%, 2008.a. 14% reisidest) ja ajaloo või kultuuriga seotud vaatamisväärsustega tutvumas (2007.a. 17%, 2008.a. 13% reisidest).

% vastanutest, kes võttis ööbimisega sisereisil osa nimetatud tegevusest, 2005-2008 (iga vastanu võis märkida mitu tegevust).

	2005	2006	2007	2008
Sugulaste või tuttavate külastamine	56%	52%	51%	57%
Puhkus rannas	33%	39%	35%	23%
Isiklikud üritused (sünnipäevad, kokkutulekud jms.)	22%	21%	20%	21%
Looduslike vaatamisväärsustega tutvumine	19%	19%	21%	14%
Kontsertide, festivalide külastamine	15%	18%	14%	12%**
Ajaloo või kultuuriga seotud vaatamisväärsustega tutvumine	17%	16%	17%	13%
Lõbustuskohtade külastamine	14%	14%	11%	*
Muude meelelahutusürituste külastamine	*	*	*	15%
Muuseumide või näituste külastamine	9%	12%	9%	7%
Jalgsi matkamine	11%	11%	8%	6%
Veega seotud harrastused	8%	10%	11%	10%
Puhkus/töö oma suvilas või maakodus	10%	9%	11%	11%
Matkamine märgistatud matka- või loodusrajal	*	8%	5%	*
Jalgrattasõit	6%	6%	4%	5%
Suvelavastuste külastamine	6%	5%	8%	7%
Ratsutamine	1,3%	1,4%	1,7%	*
Muu aktiivse harrastusega tegelemine	9%	10%	9%	7%
Spaapuhkus, spaaprotseduurid	*	*	4%	5%
Spordiüritustel osalemine võistleja või pealtvaatajana	*	*	*	5%
Loomaaia, loomapargi külastamine	*	*	*	3%
Lasteatraktsioonide külastamine	*	*	*	2%

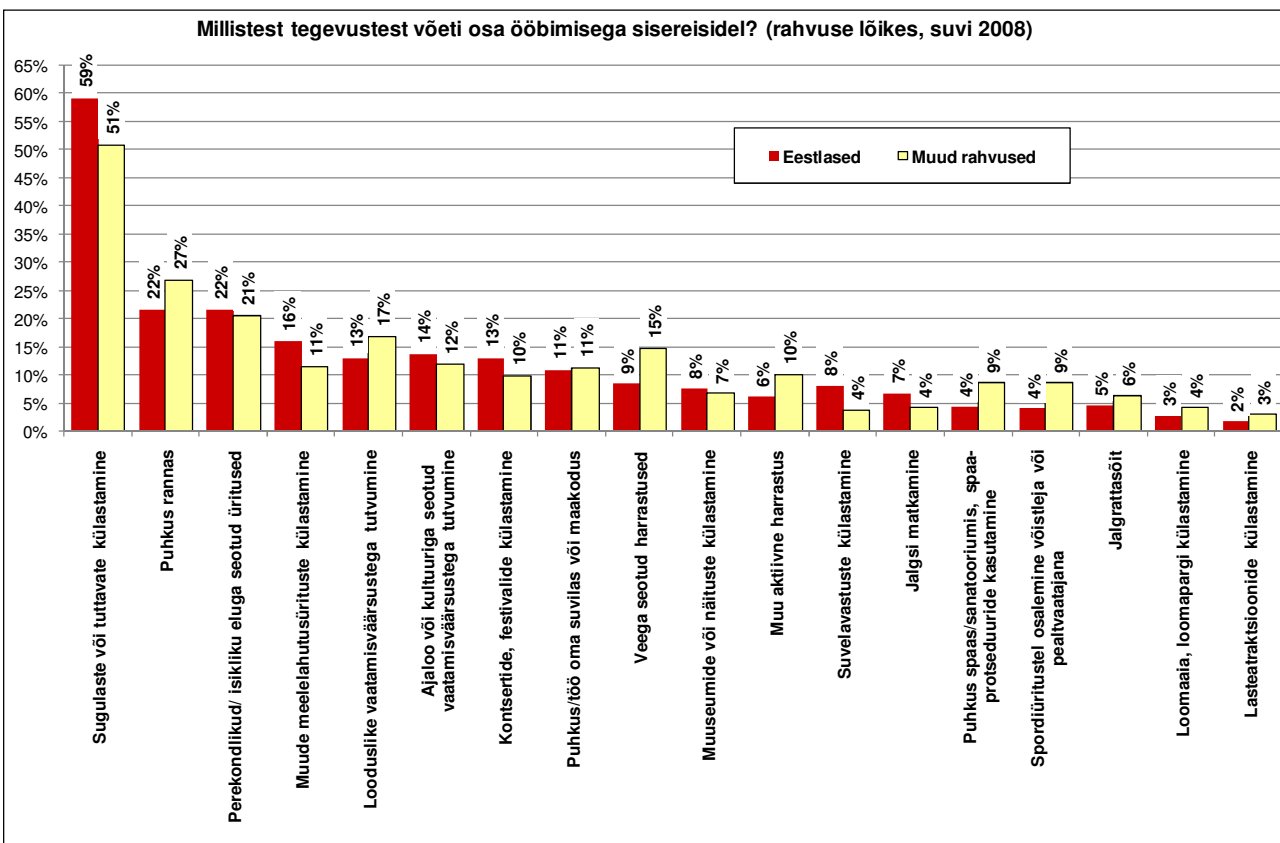
*nimetatud vastusevarianti sel aastal ankeedis ei olnud, **2008.a. – kontsertide, muusikafestivalide külastamine

Sarnaselt varasemate aastatega külastasid noored rohkem kontserte ja festivale, puhkasid rannas ning tegelesid veega seotud harrastuste või muude aktiivsete harrastustega, vanemad inimesed külastasid aga rohkem sugulasi ja tuttavaid või perekondlikke üritusi. Loomaaedu ja lasteatraktsioone külastasid keskmisest veidi rohkem 30-39aastased – ehk siis vanusegrupp, kelle hulgas oli kõige rohkem lastega reisinuid. Kui 2007.a. tutvusid ajaloo ja kultuuriga seotud vaatamisväärsustega ja muuseumidega ning töötasid/ puhkasid oma suvilas keskmisest rohkem vanemad vanusegrupid, siis 2008.aastal ei olnud nende tegevuste puhul vanusegruppide vahel märkimisväärsed erinevusi. Ka meeste ja naiste eelistused tegevuste osas olid muutunud sarnasemaks kui eelmisel aastal. Koos alla 15-a. lastega reisinud inimesed tegelesid ilma lasteta reisinutega võrreldes tunduvalt rohkem järgmiste tegevustega: puhkus rannas, aktiivsed harrastused ja tutvumine erinevate vaatamisväärsustega, ning loomulikult olid koos lastega reisinud peamised loomaaedade ja lasteatraktsioone külastajad.

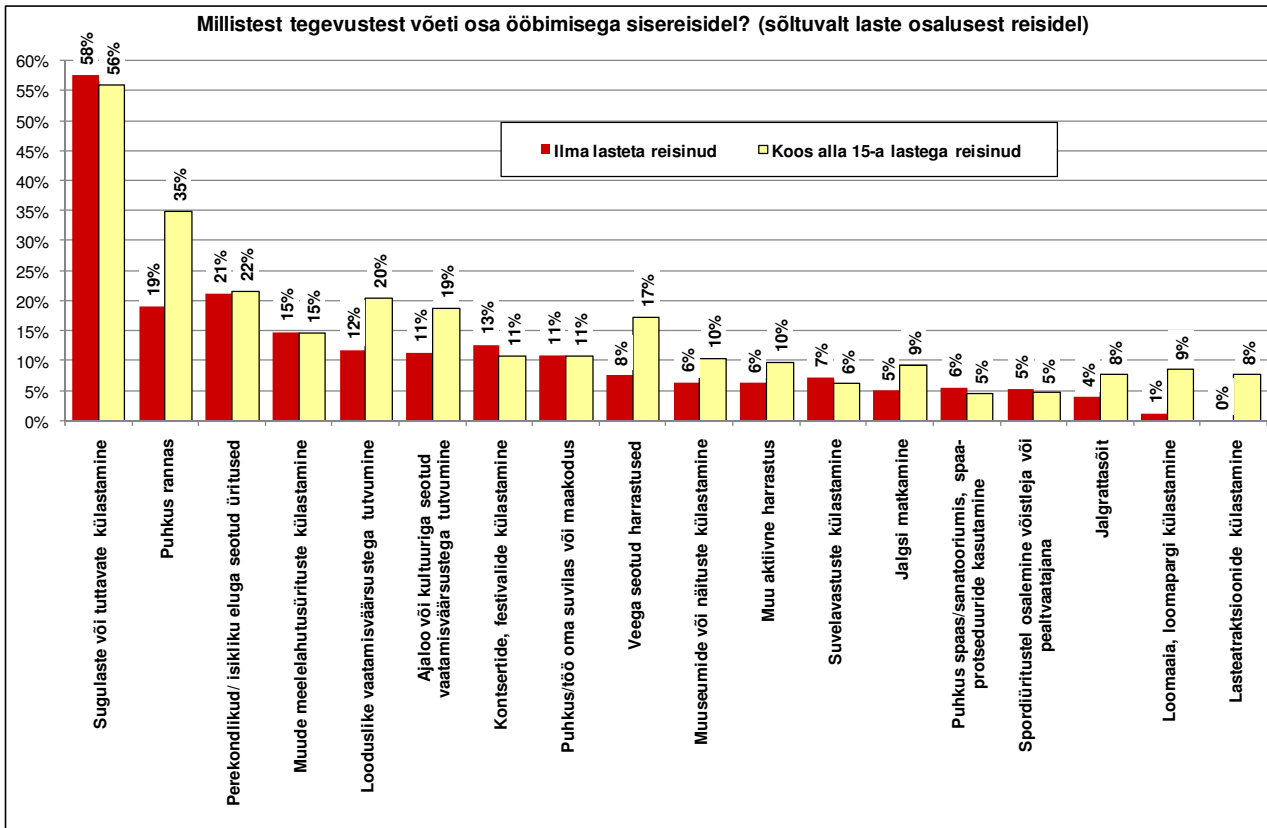
% vastanutest, kes võttis ööbimisega sisereisil osa nimetatud tegevusest (vanusegrupiti)

	kõik	15-19 a.	20-29 a.	30-39 a.	40-49 a.	50-59 a.	60-74 a.
Sugulaste või tuttavate külastamine	57%	51%	51%	59%	54%	64%	65%
Perekondlikud/ isikliku eluga seotud üritused	21%	15%	21%	17%	21%	27%	29%
Puhkus/töö oma suvilas või maakodus	11%	10%	14%	6%	12%	12%	11%
Kontsertide, muusikafestivalide külastamine	12%	17%	16%	14%	12%	8%	7%
Suvelavastuste külastamine	7%	8%	8%	7%	8%	5%	6%
Muude meelelahutusürituste külastamine	15%	16%	16%	15%	12%	14%	16%
Looduslike vaatamisväärsustega tutvumine	14%	12%	12%	13%	18%	17%	11%
Ajaloo või kultuuriga seotud vaatamisväärsustega tutvumine	13%	15%	11%	12%	14%	16%	15%
Muuseumide või näituste külastamine	7%	8%	5%	8%	9%	6%	9%
Loomaaia, loomapargi külastamine	3%	4%	2%	6%	3%	0%	2%
Lasteatraksioonide külastamine	2%	2%	2%	5%	2%	0%	0%
Spordiüritus (võistleja või pealtvaatajana)	5%	13%	7%	5%	2%	3%	3%
Veega seotud harrastused	10%	12%	13%	13%	9%	6%	6%
Jalgrattasõit	5%	6%	6%	7%	5%	2%	2%
Jalgsi matkamine	6%	6%	6%	8%	6%	4%	5%
Muud aktiivsed harrastused	7%	17%	10%	6%	6%	4%	1%
Puhkus rannas	23%	35%	29%	25%	21%	15%	12%
Puhkus spaas/sanatooriumis, spaaprotseduurid	5%	3%	5%	6%	4%	6%	7%

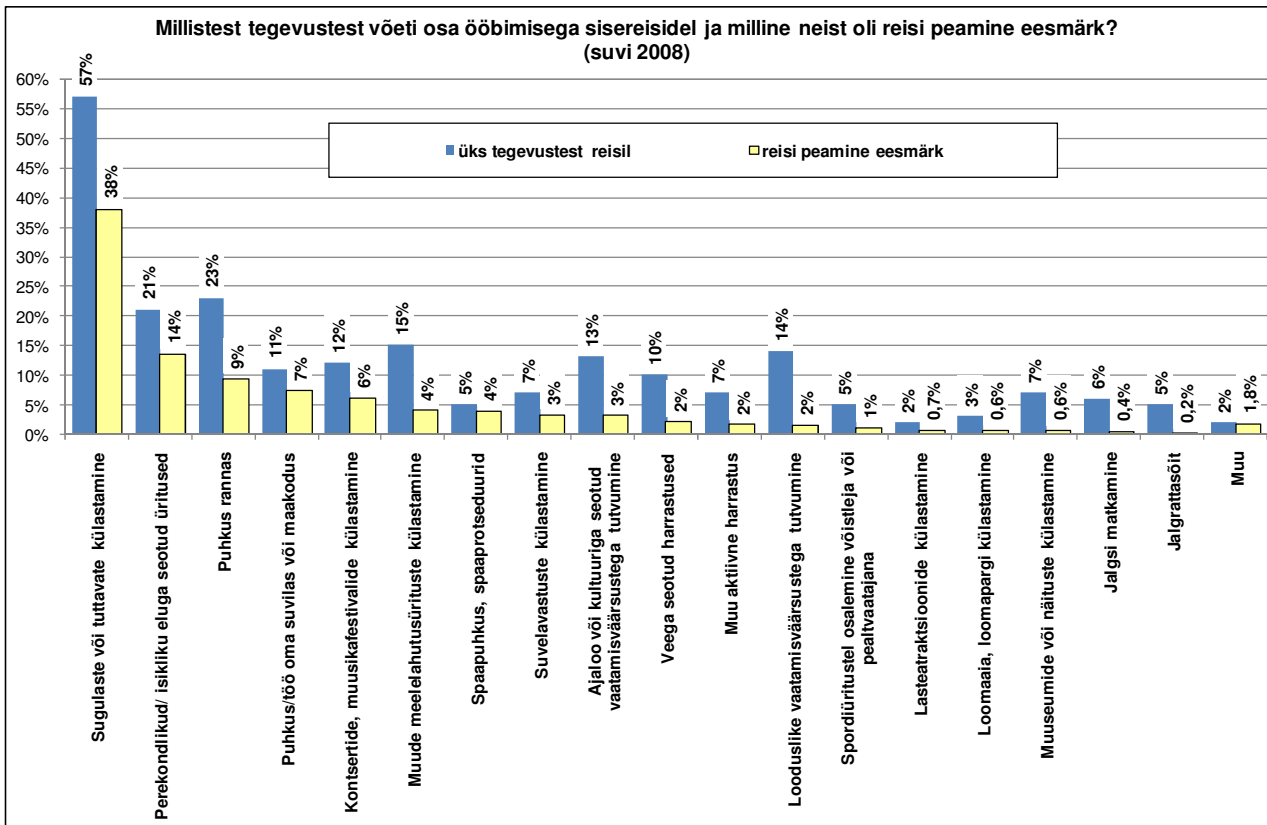

Nagu ka eelmistel aastatel, reisisid eestlased muude rahvustega võrreldes rohkem sugulaste ja tuttavate juurde ja kultuuriüritustele, kuid käisid vähem rannas puhkamas ja mõnede aktiivsete harrastustega tegelemas.

Sisereiside peamised põhjused⁴

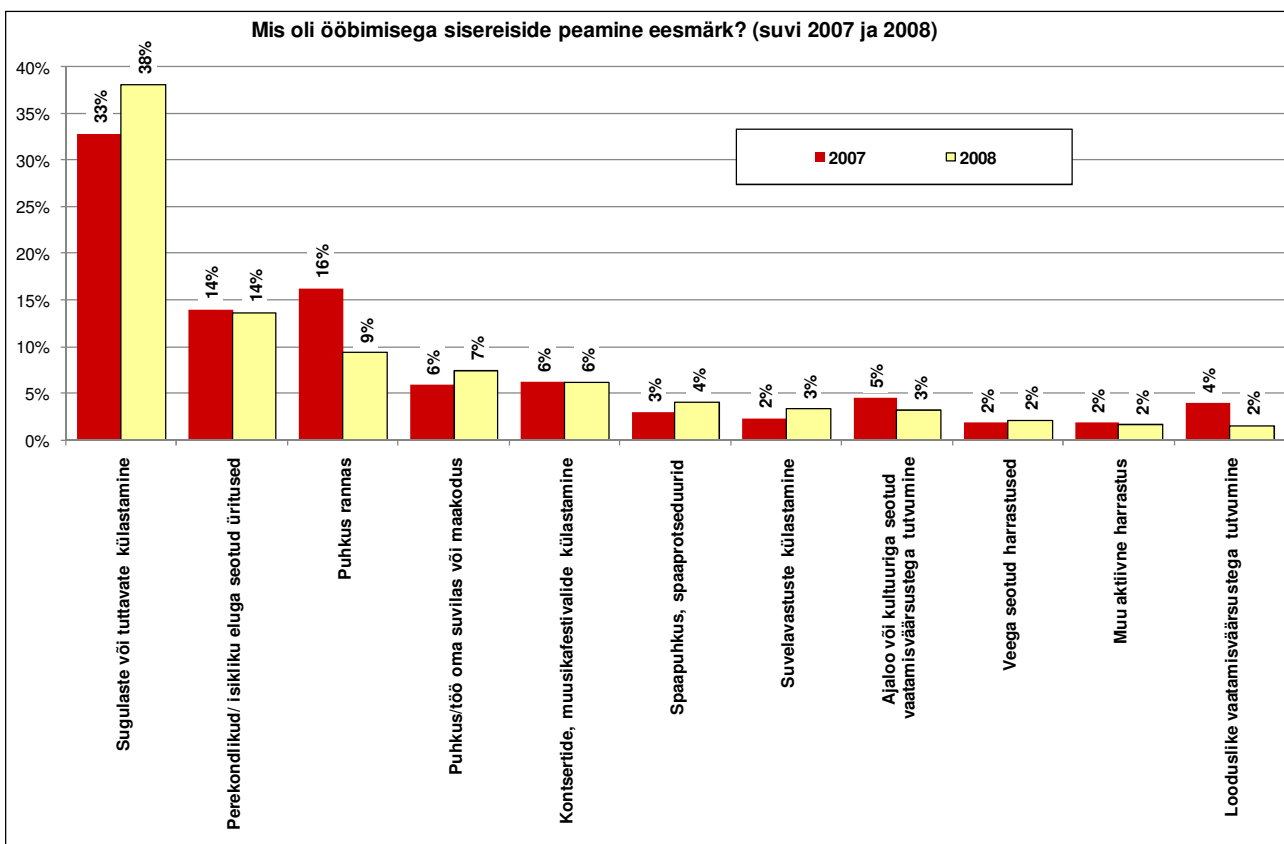

⁴ Vastajalt küsiti, milline eelmises küsimuses nimetatud tegevustest oli reisi peamine eesmärk (millela reisi poleks toimunud) – võimalik oli märkida vaid üks vastusevariant.

Kuna keskmiselt kombineeritakse sisereisidel 2-3 peamist tegevust – sugulaste või tuttavate külastamist vaatamisväärsustega tutvumisega, aktiivsete harrastustega jms., küsiti vastanutelt teist aastat järjest ka reisi peamist eesmärki. Nagu ka 2007.aastal, oli sugulaste või tuttavate külastamine reise kõige olulisem põhjus kõigil gruppidel erinevate vaadeldud sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes – kusjuures selle osatähtsus oli kasvanud 33%-lt 2007.aastal 38%-le 2008.aastal. Erinevalt 2007. aastast jäid teisele kohale perekondlikud/isikliku eluga seotud üritused (14%) ja alles seejärel puhkus rannas (9%). Antud muutuse üheks põhjuseks on ilmselt 2008.a. suve kehv rannailm. Muude tegevuste osas 2007.aastaga võrreldes märkimisväärsed erinevusi ei ilmnenu.

2007.aastaga oli sarnane ka see, et suuremale osale nendest, kes sõitsid isiklikele üritustele/ tähtpäevadele, oma suvilasse/ maakoju või spaapuhkusele, oli nimetatud tegevus ühtlasi ka reisi peamiseks eesmärgiks. Samas puhkus rannas, vaatamisväärsustega tutvumine ja aktiivsete harrastustega tegelemine oli pigem üks tegevustest reisel kui reisi peamine eesmärk.

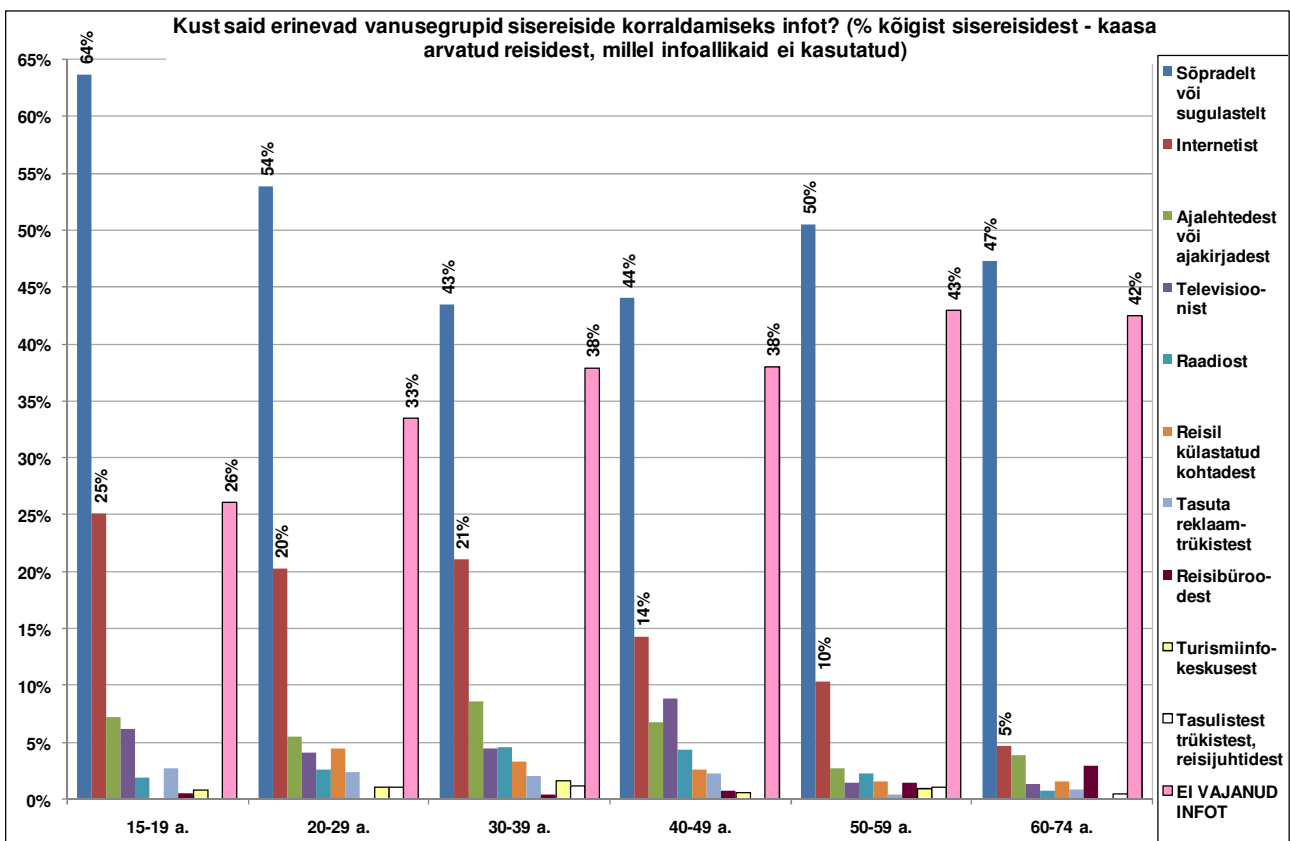
Kust saadi sisereisi korraldamiseks infot?

50% kõigist sisereisidest kasutati reisi planeerimiseks infot tuttavatelt või sugulastelt. Tähtsuselt teiseks infoallikaks oli internet, mida kasutati 16% reise planeerimiseks. Järgnesid erinevad meediakanalid: ajakirjandus, televisioon, raadio. Võrreldes 2006.aasta suvega, mil see küsimus samuti uuringus sisaldas, ei olnud infoallikate kasutamises muutusi toimunud. Kuna 37% reisidest ei kasutatud ühtegi infoallikat, on tabelis esitatud ka infoallikate jaotus nendel reisidel, millel infoallikaid üldse ei kasutatud. Ilmneb, et 79% reisidest, millel vastajad reisi korraldamiseks infot otsisid, said nad seda sõpradelt või sugulastelt.

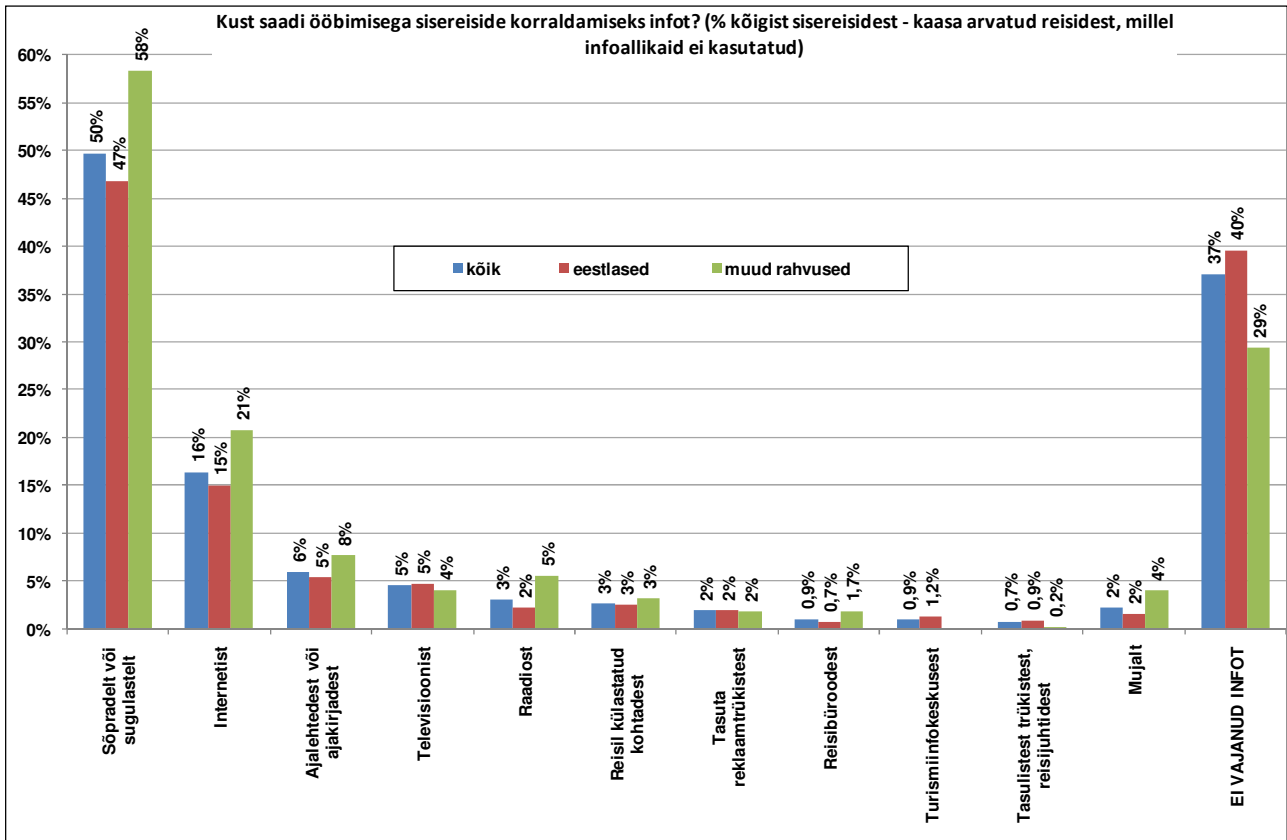

Infoallikad, kust saadi sisereisi korraldamiseks infot	% kõigist reisidest	% nendest reisidest, millel kasutati infoallikaid
Sõpradelt või sugulastelt	50%	79%
Internetist	16%	26%
Ajalehtedest või ajakirjadest	6%	9%
Televisioonist	5%	7%
Raadiost	3%	5%
Reisil külastatud kohtadest	3%	4%
Tasuta reklaamtrükistest	2%	3%
Reisibüroodest	0,9%	1,5%
Turismiinfokeskusest (tähistatud rohelise i-ga)	0,9%	1,4%
Tasulistest trükistest, reisijuhtidest, atlastest	0,7%	1,1%
Mujalt	2%	3%
EI KASUTANUD ÜHTEGI INFOALLIKAT	37%	

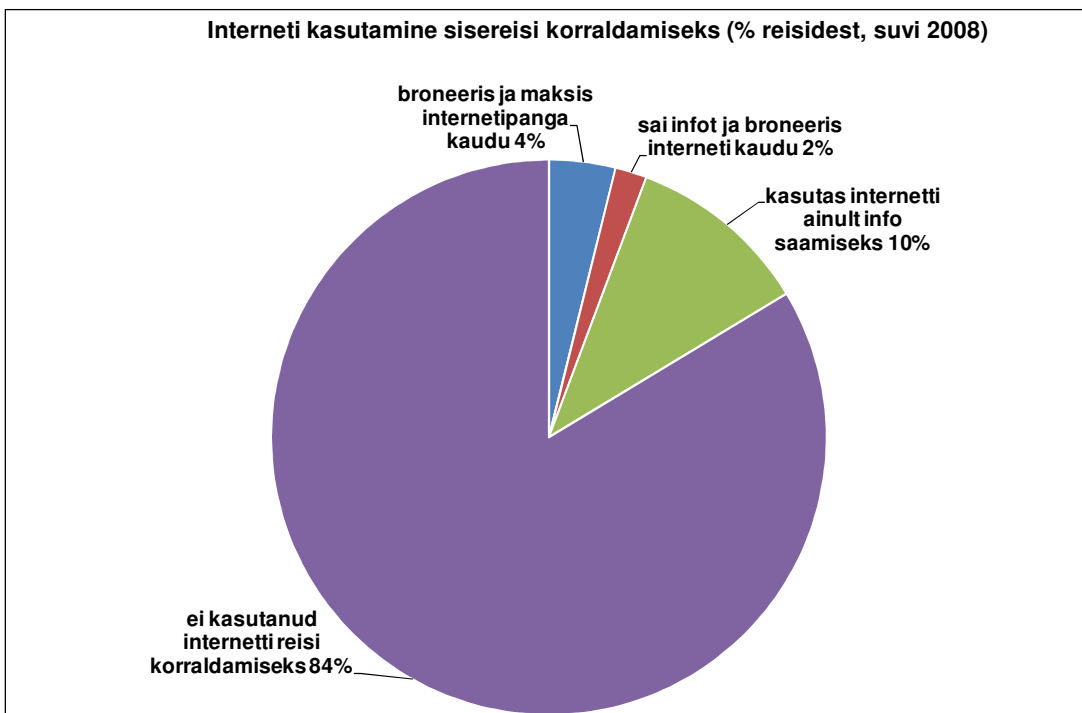
Erinevused erinevate elanikkonna gruppide infoallikate osas ilmnevad eelkõige vanusegruppide vahel. Vanemate vanusegruppide seas oli rohkem neid, kes sisereisi korraldamiseks infot ei kasutanud – tulenevalt ühelt poolt sellest, et nad teevad rohkem selliseid reise, milleks infot pole vaja (sugulaste või tuttavate juurde või perekondlikele tähtpäevadele), teisalt on neil ilmselt ka rohkem infot juba eelnevatelt reisidelt. Nooremate vanusegruppide seas on ootuspäraselt rohkem internetist infot saanud. Nooremad vanusegrupid, eriti 15-19 a. on ülejäänutega võrreldes mõnevõrra rohkem kasutanud sõpradelt või sugulastelt saadud infot. Muude infoallikate osatähtsus on kõigi vanusegruppide hulgas üldiselt üsna väike.

Rahvuste vahel on infoallikate kasutamise osas peamiseks erinevuseks see, et eestlaste seas on mitte-eestlastega võrreldes rohkem neid, kes reisi korraldamiseks infot ei kasutanud/ ei vajanud. Muud rahvused kasutasid eestlastega võrreldes rohkem sõpradelt, internetist, trükiajakirjandusest ja raadiost saadud infot.

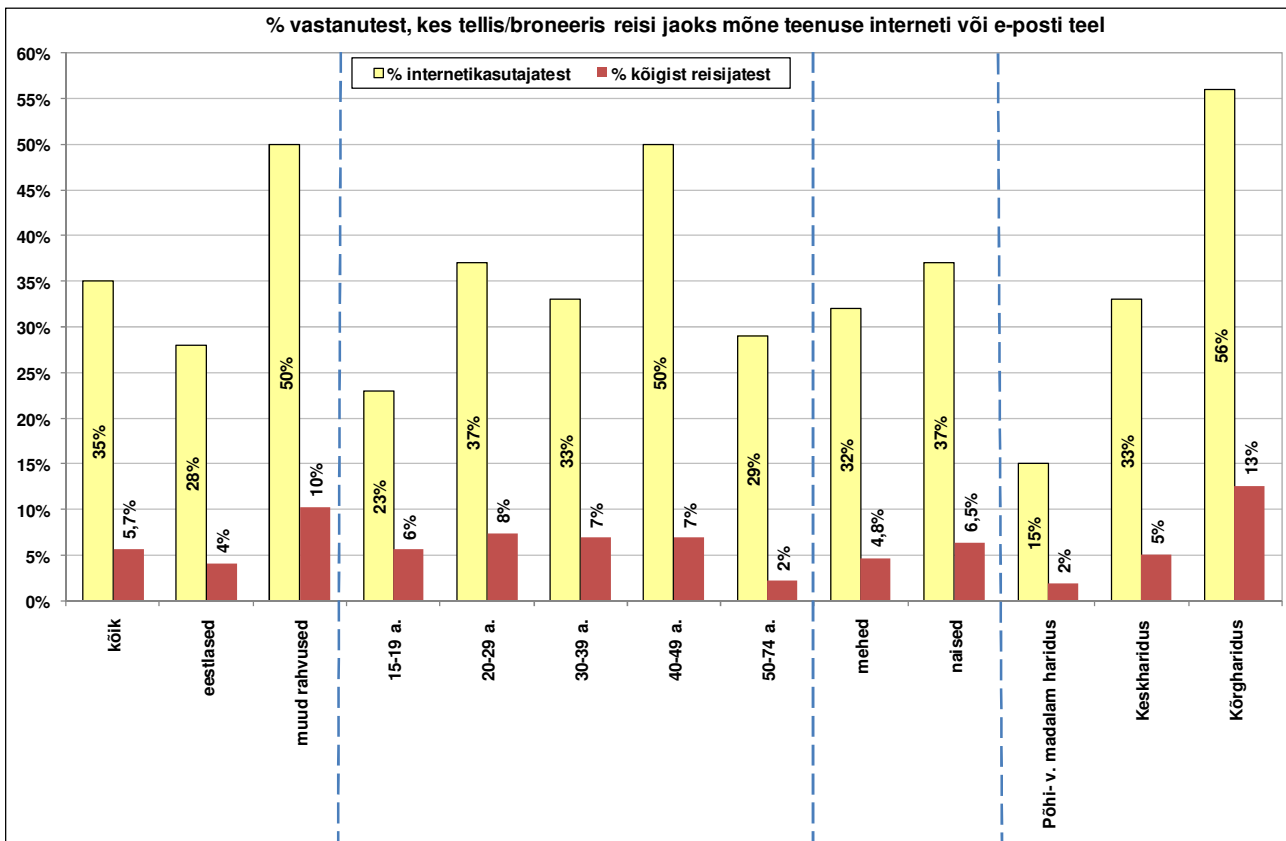

Reisiteenuste broneerimine ja nende eest tasumine interneti kaudu

Ülaltoodud joonis näitab interneti kasutamist suviste sisereiside korraldamisel. 16% reisijatest kasutas interneti info otsimiseks, sh. 5,7% reisijatest ka broneeris mõne teenuse interneti või e-posti teel (sh. 2% ainult broneeris ja 4% ka maksis internetipanga kaudu).

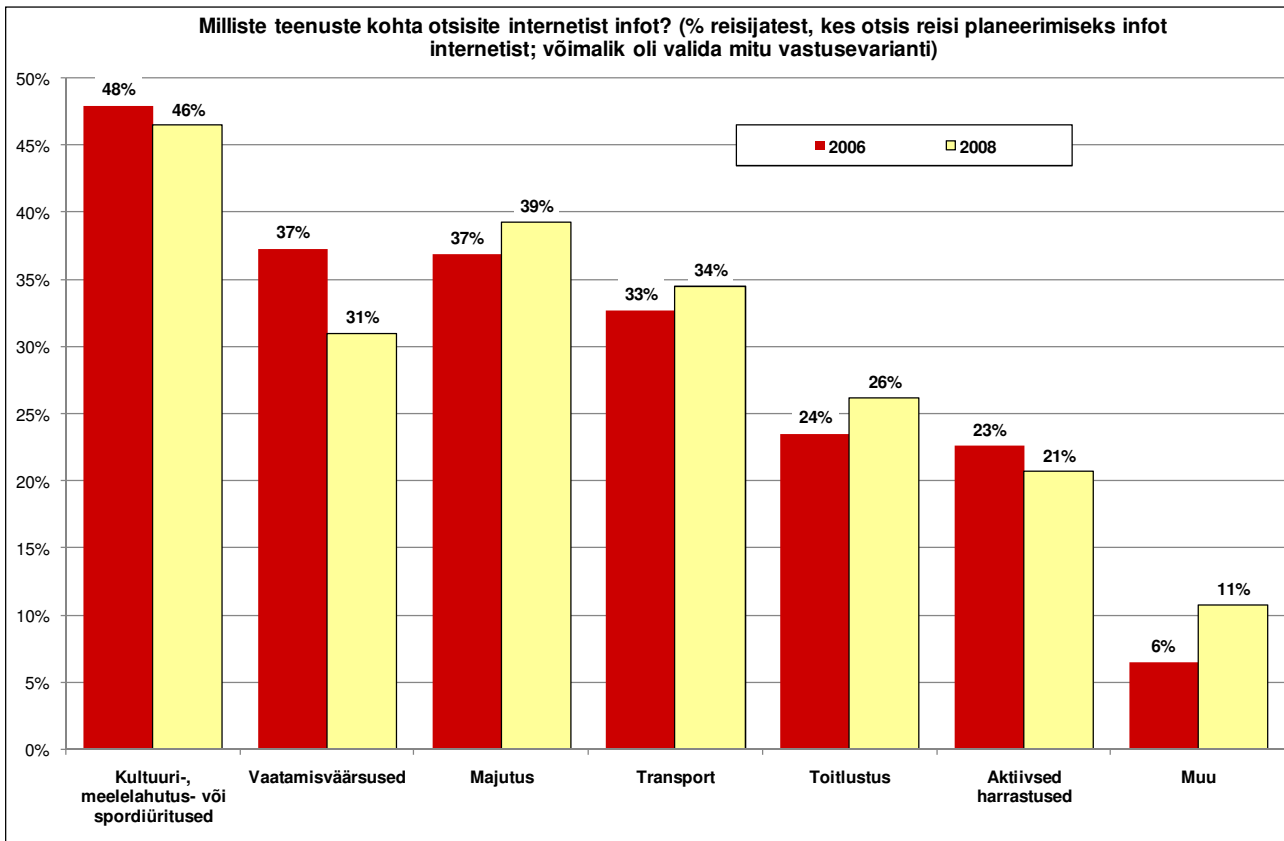
35% internetikasutajaist (s.t. 5,7% kõigist reisinutest) tellis või broneeris mõne teenuse interneti või e-posti teel. Nagu eelpool märgitud, oli eestlaste hulgas internetist infot otsinuid vähem kui muude rahvuste hulgas. Ühtlasi oli interneti kasutanud eestlaste seas vähem neid, kes broneerisid mõne reisisiteenuse interneti teel: eestlastest internetikasutajate seas oli interneti teel broneerinuid 28%, mitte-eestlastest internetikasutajate seas 50%. Nagu järgnevalt jooniselt näha, erines internetikasutus kõige rohkem haridustaseme lõikes – kõrgharidusega reisinute seas oli interneti kaudu broneerinuid oluliselt rohkem – nii keskhariidusega kui eriti põhiharidusega reisijatega võrreldes. Samas näiteks erineva sissetulekuga gruppide vahel märkimisväärseid erinevusi ei olnud.

68% interneti kaudu broneerinutest (s.t. 3,9% kõigist reisinutest) ka maksid internetipanga kaudu.

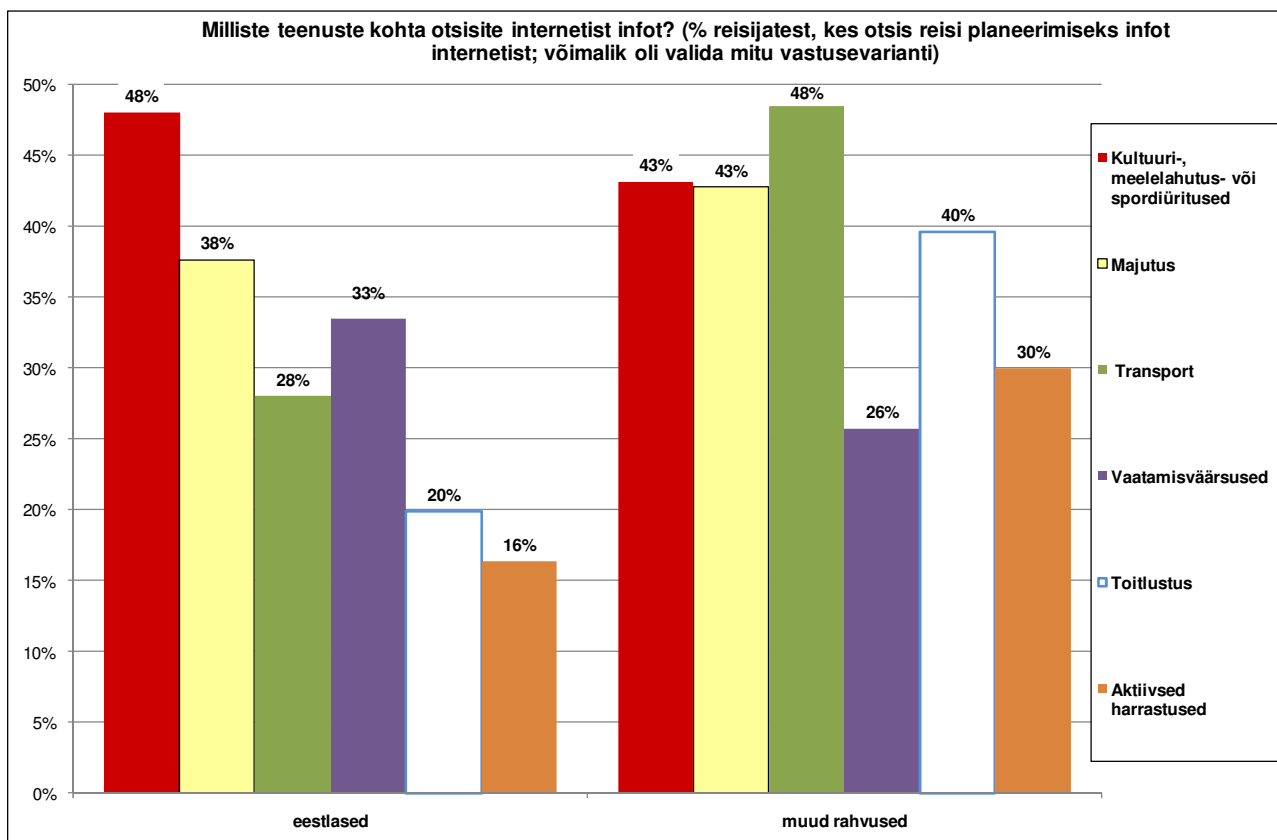
Kui kasutasite interneti, siis mille kohta otsisite sealt infot?

Neilt, kes olid otsinud infot internetist, küsiti ka, mille kohta nad sealt infot otsisid. Kõige enam otsiti internetist infot kultuuri-, meelelahutus- või spordiürituste, majutuse, transpordi ja vaatamisväärsuste kohta. 2006.a. uuringuga võrreldes ei ole internetist otsitava info valdkondades märkimisväärsed muutusi toimunud. Mõnevõrra on vähenenud vaatamisväärsuste kohta informatsiooni otsimise osatähtsus (2006.aastal 37% internetist infot otsinutest, 2008.a. 31%).

Kuna sellele küsimusele vastanud oli vaid 258, ei ole võimalik andmeid erinevate sotsiaaldemograafiliste tunnuste lõikes eriti detailselt analüüsida. Üldiselt võib siiski öelda, et kultuuri- ja meelelahutussündmuste kohta infot otsinud oli keskmisest rohkem 20-39 aastaste seas, majutuse kohta – 30-49 aastaste seas, transpordi kohta – 40-49 aastaste seas ning aktiivsete harrastuste kohta – 20-29 aastaste seas. Eestlased otsisid infot eelkõige (tähtsuse järjekorras) sündmuste, vaatamisväärsuste ja vaatamisväärsuste kohta, muud rahvused transpordivõimaluste, sündmuste, majutuse ja toitlustuse kohta.

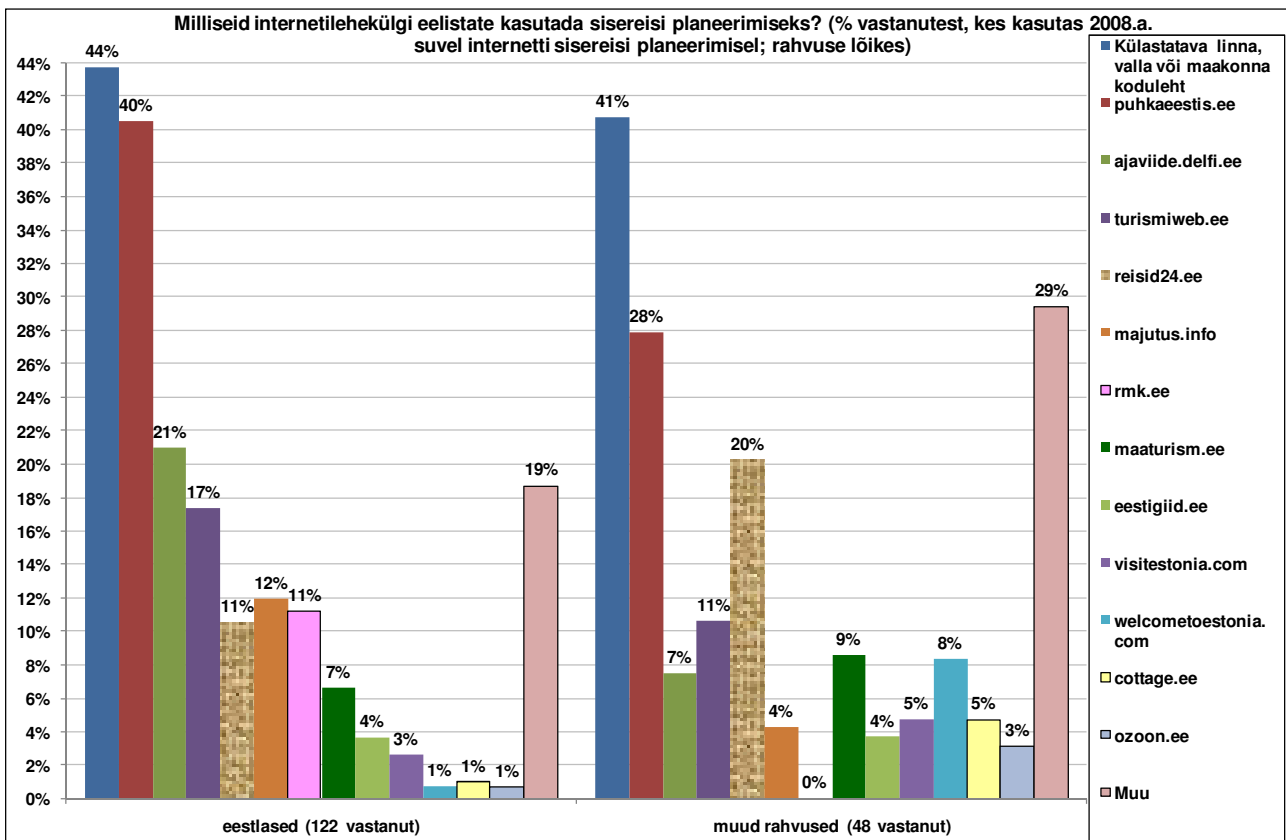
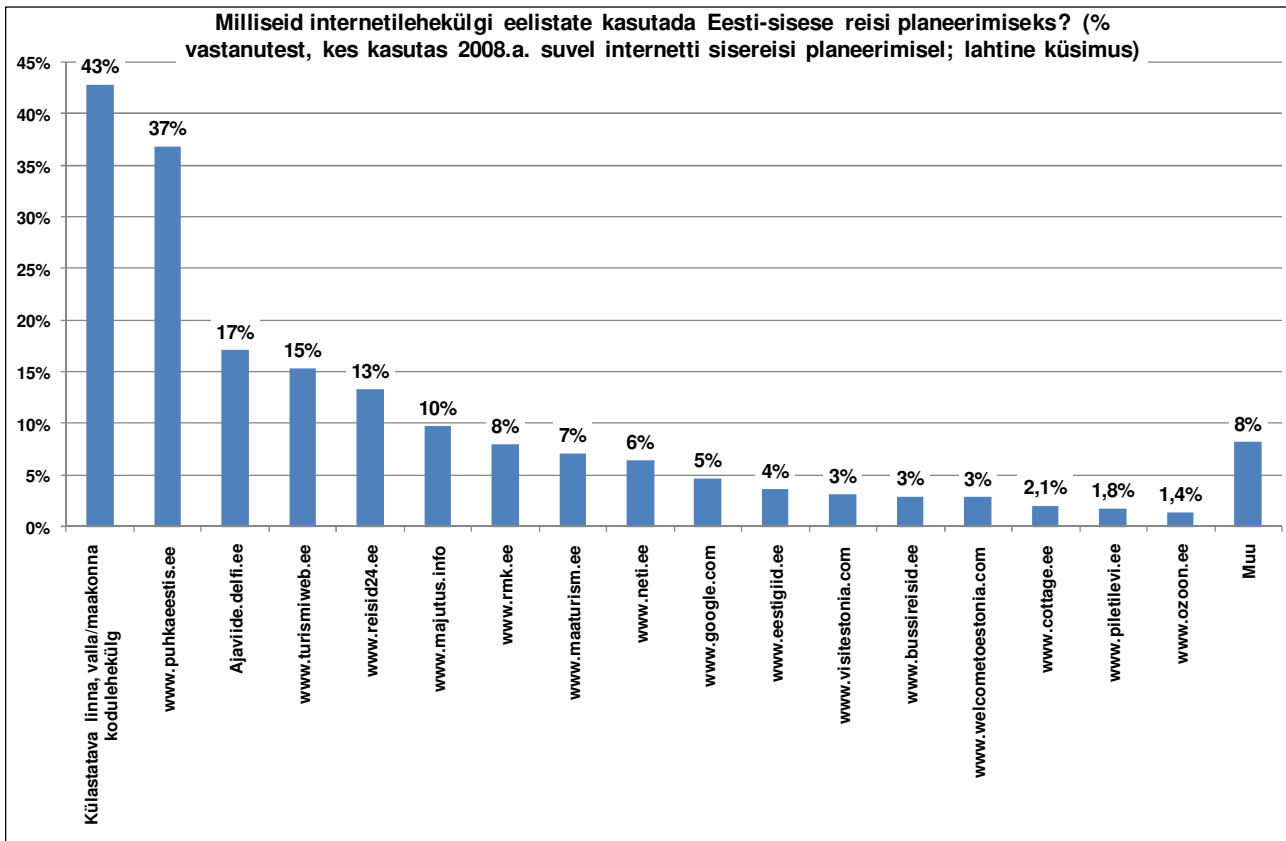

Milliseid internetilehekülgi eelistati kasutada Eesti-sisese reisi planeerimiseks?

Neilt, kes olid suvise sisereisi planeerimisel otsinud infot internetist, küsiti, milliseid lehekülgi nad sisereiside korraldamisel eelistavad. See esitati lahtise küsimusena – vastaja võis nimetada kuni kolm esimesena meenuvat kodulehekülge. Valdavalt oli kõige populaarsem infoallikas külastatava linna, valla või maakonna kodulehekülg (seda nimetas 43% vastanutest), millele järgnes www.puhkaeestis.ee (37%). Ülejäänud lehekülgi nimetati oluliselt vähem: tähtsusetult järgmised olid ajaviide.delfi.ee (17%), www.turismiweb.ee (15%), www.reisid24.ee (13%). Samalaadne küsimus esitati ka 2006.aastal, kuid siis oli see etteantud vastusevariantidega küsimus. Kuigi tulemused ei ole erineva meetodika tõttu otseselt võrreldavad, võib erinevusena esile tuua siiski seda, et 2008.a. nimetati külastatava linna, valla või maakonna veebe ning portaali www.puhkaeestis.ee rohkem kui 2006.aastal, samas aga portaale ajaviide.delfi.ee ja www.turismiweb.ee vähem kui 2006.aastal.

Kuigi küsimusele vastanute arv oli suhteliselt väike (171), et detailsemalt sihtgruppide lõikes tulemusi analüüsida, võib mõningaid erinevusi siiski esile tuua. Kui eestlased nimetasid peaaegu ühepalju kahte peamist infoallikat – külastatava linna, valla või maakonna kodulehekülgi (44%) ja www.puhkaeestis.ee (40%), siis mitte-eestlaste vastustes ilmnis domineerivana üks variant – külastatava linna, valla või maakonna kodulehekülg. Portaali www.puhkaeestis.ee nimetasid muud rahvused eestlastega võrreldes oluliselt vähem (28%). Muud rahvused nimetasid eestlastega võrreldes tunduvalt vähem ka portaale ajaviide.delfi.ee, www.turismiweb.ee, www.majutus.info ja www.rmk.ee. Samas nimetasid muud rahvused eestlastega võrreldes rohkem portaale www.reisid24.ee ja www.welcometoestonia.com.

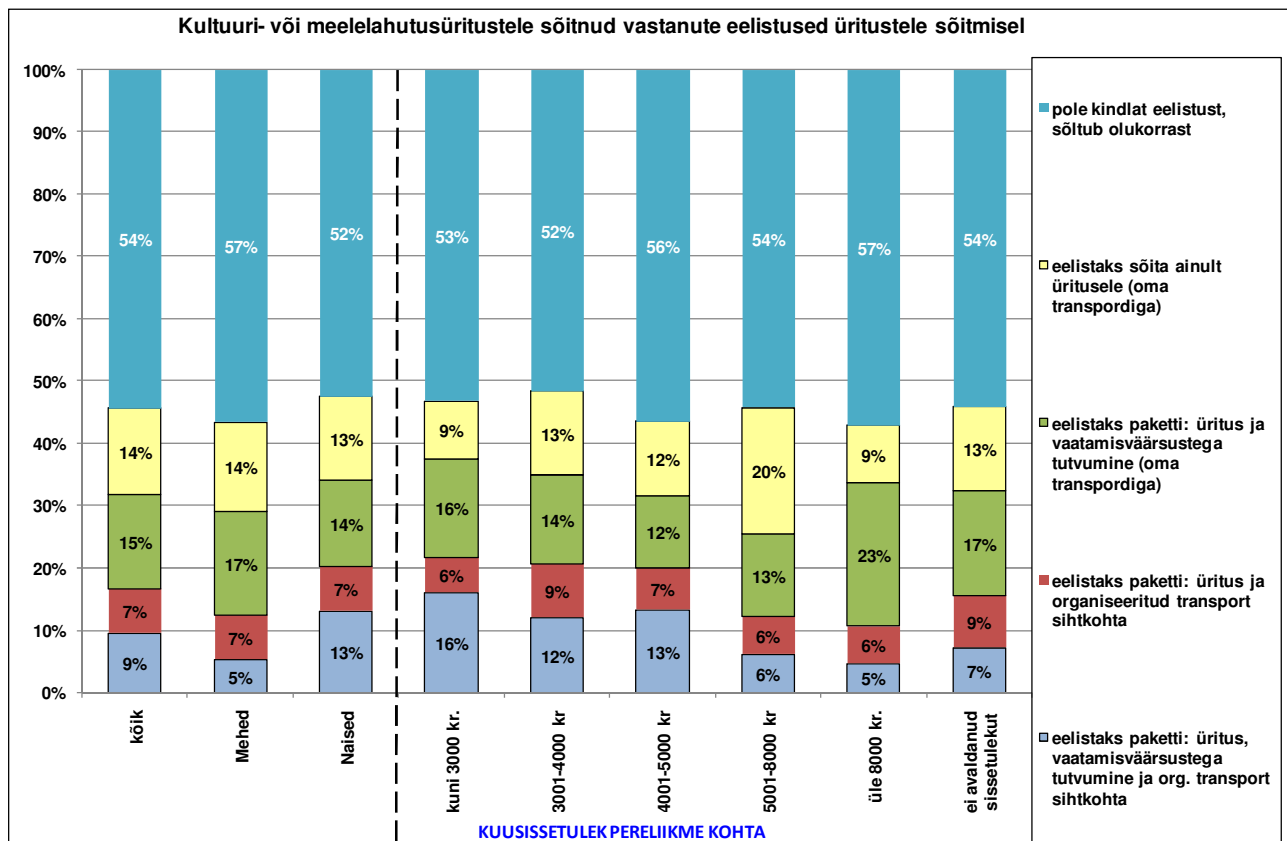

Mehed eelistavad naistega võrreldes mõnevõrra rohkem kasutada reisisihtpunktiks oleva linna, valla või maakonna kodulehekülgi (seda nimetas 48% meestest ja 39% naistest) ning samuti maaturism.ee (seda nimetas 10% meestest ja 5% naistest). Samas nimetasid mehed naistega võrreldes mõnevõrra vähem lehekülgi www.majutus.info ja www.rmk.ee.

Eelistused kultuuri- või meelelahutusüritusele sõitmisel

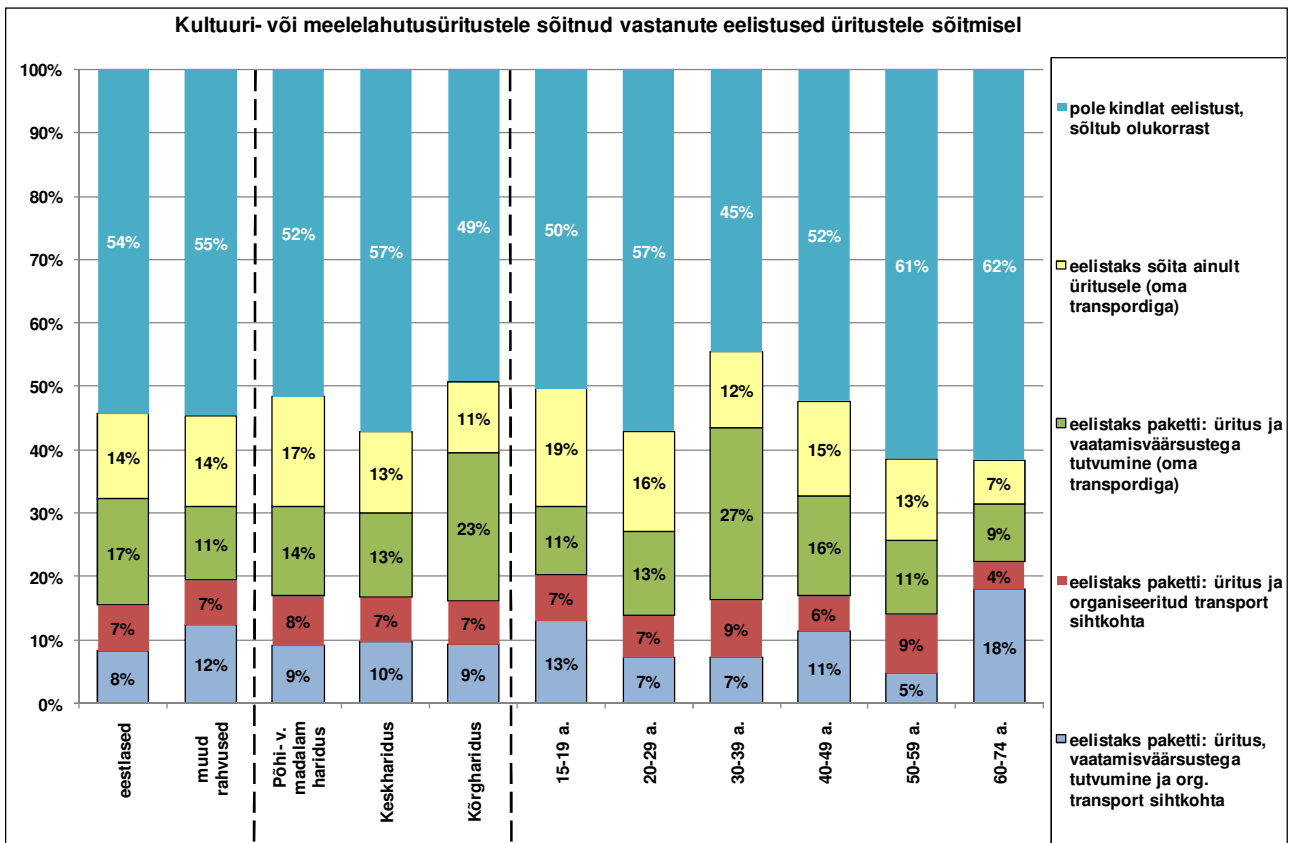
Vastajatelt, kes käisid suve jooksul mõnel kultuuri- või meelelahutusüritusel väljapool oma maakonda (ühe- või mitmepäevasel reisel), küsiti eelistust selliste reiside korraldamisel – kas soovitakse sõita ainult üritusele või külastada samal reisel lisaks vaatamisväärsusi. Üle poole (54%) vastanutest ütles, et neil puudub kindlam eelistus – reisi korraldamine sõltub olukorrast. Ülejäänud vastanute seas oli peaaegu võrdselt neid, kes eelistaks sõita ainult üritusele (21%) ning neid, kes sooviks ühendada ürituse külastuse vaatamisväärsustega tutvumisega (24%). Kui vaadata eelistusi transpordivahendi kasutamise järgi, siis oli rohkem neid, kes eelistaks sõita oma transpordiga (29%) kui neid, kes eelistaks organiseeritud transporti (16%).

Naiste ja madalama sissetulekuga (kuni 5000 kr pereliikme kohta) inimeste seas oli rohkem neid, kes eelistaksid paketti, mis sisaldaks nii üritust, vaatamisväärsustega tutvumist kui ka organiseeritud transporti sihtkohta. Seda eelistust märkisid keskmisest rohkem ka kõige noorem (15-19 a.) ja kõige vanem vanusegrupp (60-74%). 30-39 aastaste seas oli teiste vanusegruppidega võrreldes oluliselt rohkem neid, kes eelistasid sõita lisaks üritusele ka vaatamisväärsustega tutvuma (oma transpordiga). Nooremate vanusegruppide (eriti 15-19 a.) seas oli ülejäänutega võrreldes aga veidi rohkem neid, kes eelistaks sõita ainult üritusele.

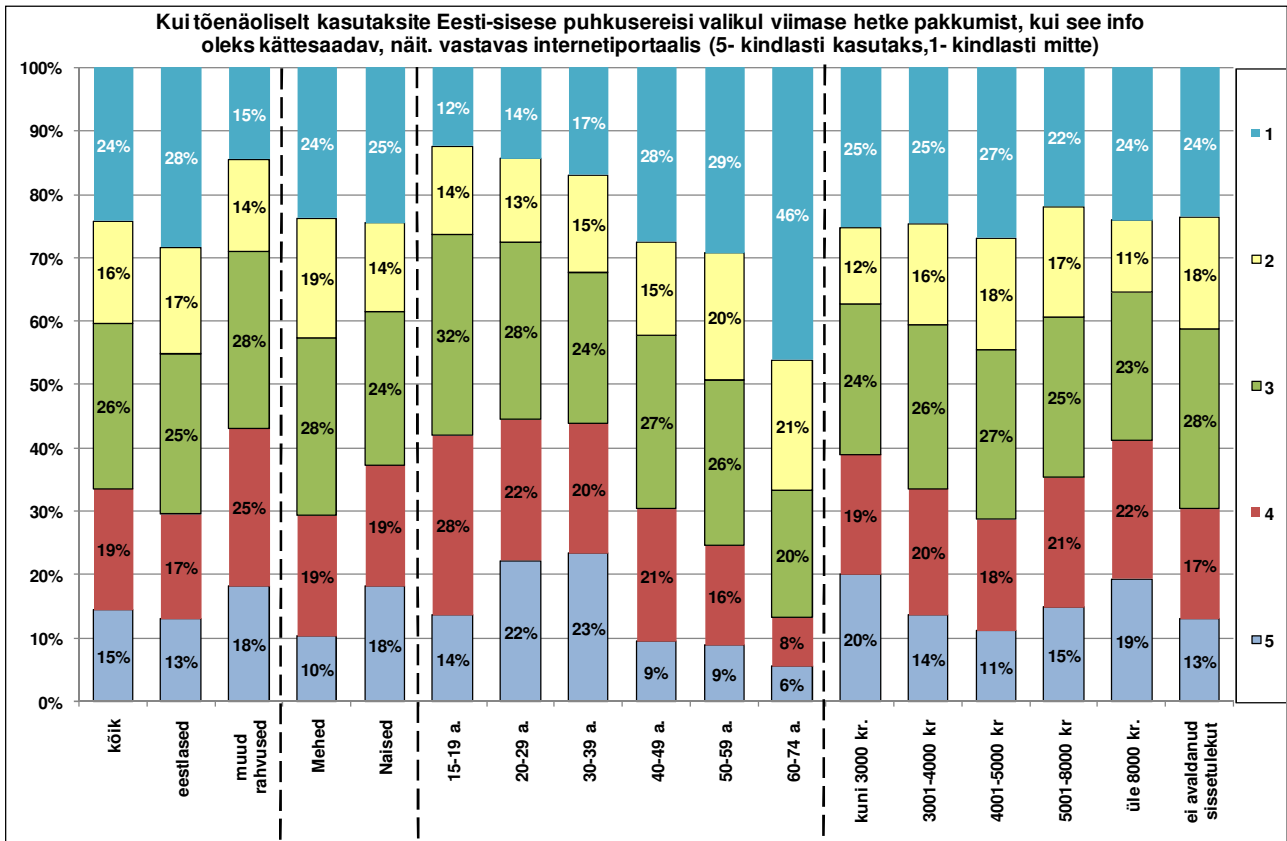
Muud rahvused eelistasid eestlastega võrreldes veidi rohkem lisaks üritusele vaatamisväärsustega tutvuda organiseeritud reisi raames, eestlased aga pigem kasutada vaatamisväärsustega tutvumiseks oma transporti.

Huvi viimase hetke pakkumiste vastu sisereisi korraldamisel

Vastajailt, kes olid suvel käinud ühe- või mitmepäevasel sisereisil, küsiti, kui suure tõenäosusega nad kasutaksid oma Eesti-sisese puhkusereisi valikul viimase hetke pakkumist, kui selline info oleks kättesaadav, näiteks vastavas internetiportaalis. Neid, kes arvasid, et nad pigem kasutaksid või kindlasti kasutaksid sellist pakkumist (34%) oli mõnevõrra vähem, kui neid, kes seda pigem või kindlasti ei kasutaks (40%; sh. domineeris nende seas variant „kindlasti ei kasutaks“, mida märkis 24% vastanutest). Naiste hulgas oli meestega võrreldes mõnevõrra rohkem neid, kes sellist pakkumist huvipakkuvaks pidasid (naistest 37%, meestest 29%). Veelgi suurem oli vahe rahvuste vahel: mitte-eestlased (43%) avaldasid oluliselt suuremat valmisolekut viimase hetke pakkumisi kasutada kui eestlased (30%). Märkimisväärsed erinevused ilmsesid ka vanusegruppide vahel: mida noorem vanusegrupp, seda suurem oli nende huvi viimase hetke pakkumiste kasutamise vastu. Siin tuleks silmas pidada, et erinevusi vastustes mõjutas osaliselt ilmselt nende gruppide erinev reisikäitumine: eestlaste ja vanemate vanusegruppide sisereiside hulgas on suurem osakaal sugulaste või tuttavate külastustel – s.t. nad teevad vähem reise, mille jooksul kasutatakse reisiteenuseid.

Saar Poll OÜ materjalide põhjal aruande koostanud:

Piret Kallas, turismiuuringute koordinaator
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse Turismiarenduskeskus

